

RP 96/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bokföringslagen, 11 § i handelsregisterlagen och revisionslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att bokföringslagen, handelsregisterlagen och revisionslagen ändras. Enligt förslaget ska bokslut och verksamhetsberättelser upprättas och ges in för registrering i digital form, om den bokföringsskyldige är registrerad som aktiebolag eller är ett öppet bolag eller kommanditbolag där alla ansvariga bolagsmän är aktiebolag. Likaså ska revisionsanteckningar och revisionsberättelser upprättas digitalt.

Ändringarna är inte av tvingande karaktär för exempelvis andelslag, bostadsaktiebolag, stiftelser eller föreningar eller för andra privaträttsliga juridiska personer. Bestämmelsen omfattar heller inte kreditinstitut eller försäkringsbolag, för vilka det föreskrivs separat om den juridiska personens form och vilka står under särskild myndighetstillsyn på grund av den verksamhet som de bedriver.

Bestämmelser om lämnande av bokslutsuppgifter som gäller filialer till Patent- och registerstyrelsen i digital form föreslås i handelsregisterlagen.

Genom förslaget genomförs bolagsrättsdirektivet till de delar som gäller upprättande och offentliggörande av bokslut och verksamhetsberättelse.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2027. Lagarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. På sådana digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer ska bokföringslagen dock tillämpas på räkenskapsperioder som börjar först den 1 juli 2028 eller därefter.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	4
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten	4
1.2.2 Beredningen av propositionen	5
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	5
2.1 EU-rättsakternas målsättning	6
2.1.1 Kodifieringsdirektivet	6
2.1.2 Första digitaliseringsdirektivet	6
2.1.3 Andra digitaliseringsdirektivet	6
2.2 EU-rättsakternas huvudsakliga innehåll	7
2.2.1 Tillämpningsområde	7
2.2.2 Räkenskapshandlingar som ska offentliggöras	8
2.2.3 Digitalisering och offentliggörande av räkenskapshandlingar i registret	8
2.2.4 Uppgifter som ska antecknas separat i det digitala bokslutet	9
2.2.5 Den andel av kapitalet som innehas mellan det yttersta moderbolaget och vart och ett av dotterbolagen	9
3 Nuläge och bedömning av nuläget	10
3.1 Nuläge	10
3.2 Bedömning av nuläget	10
3.2.1 Inledning	10
3.2.2 Administrativ börda	11
3.2.3 Nationella bestämmelser som förutsätts enligt Europeiska unionens bolagsrättsdirektiv	11
4 Propositionens målsättning	11
5 Förslagen och deras konsekvenser	11
5.1 De viktigaste förslagen	11
5.1.1 Tillämpningsområde	11
5.1.2 Digitalisering av bokslutshandlingar	12
5.1.3 Omvandlingstjänst	12
5.1.4 Märkning av noter till det digitala bokslutet och koncernbokslutet	12
5.1.5 Ikraftträdande	13
5.2 Propositionens huvudsakliga konsekvenser	13
5.2.1 Konsekvenser för företagens verksamhet	13
5.2.2 Ekonomiska konsekvenser för företagens verksamhet	15
5.2.3 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	18
5.2.4 Andra samhällsliga konsekvenser	20
5.2.5 Konsekvenser av ändringarna i informationshanteringen	20
6 Alternativa handlingsvägar	22
6.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	22
6.2 Metoder som planeras eller som har genomförts av andra medlemsstater	22
6.2.1 Inledning	22

6.2.2 Sverige	22
6.2.3 Danmark	23
6.2.4 Estland	24
6.2.5 Nederländerna	25
7 Remissvar	26
7.1 Inledning	26
7.2 Ställningstaganden av ministerier och myndigheter	26
7.3 Yttranden av intresseorganisationer inom näringslivet	27
7.4 Yttranden av revisorer och serviceproducenter inom ekonomiförvaltningen	28
7.5 Övriga organisationer	28
7.6 Teman i yttrandena	28
7.7 Fortsatta åtgärder på basis av bedömningen av remissvaren	33
8 Specialmotivering	35
8.1 Bokföringslagen	35
8.2 Handelsregisterlagen	40
8.3 Revisionslagen	40
9 Ikraftträdande	41
LAGFÖRSLAG	42
1. Lag om ändring av bokföringslagen	42
2. Lag om ändring av 11 § i handelsregisterlagen	46
3. Lag om ändring av revisionslagen	47
BILAGA	49
PARALLELLTEXTER	49
1. Lag om ändring av bokföringslagen	49
2. Lag om ändring av 11 § i handelsregisterlagen	56
3. Lag om ändring av revisionslagen	58

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Syftet med propositionen är att genomföra bestämmelserna om digitala bokslut i direktiven (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt (kodifiering), (EU) 2019/1151 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt och (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten.

Digitalisering har en central roll i regeringsprogrammet för Petteri Orpos regering. Till tillväxtmetoderna hör dataekonomi och digitalisering. Enligt regeringsprogrammet kan digitalisering, snabba dataförbindelser och teknisk utveckling när de utnyttjas rätt avsevärt förbättra företagens konkurrenskraft och tillgången på arbetskraft samt effektivisera den offentliga förvaltningen. Målet är att till fullo utnyttja den potential som ny teknik och digitalisering erbjuder. Digitaliseringen och den tekniska utvecklingen är av sådan karaktär att lagstiftningen måste uppdateras. Enligt regeringsprogrammet arbetar regeringen aktivt för att EU-regleringen av plattformsekonomin, artificiell intelligens, data och digitalisering utvecklas i en möjliggörande, balanserad och för Finland gynnsam riktning där ytterligare nationell reglering minimeras.

Införandet av ett bokslut i digital form har främjats nationellt. Projektet Företagets digitala ekonomi, som genomfördes av flera myndigheter i samarbete 2021–2024, har som vision för 2030 ett ekosystem av ekonomiska aktörer som fungerar tillsammans med de övriga nordiska länderna och där också ekonomiska företagsuppgifter rör sig i systemet smidigt, säkert och i realtid mellan olika parter. Projektet omfattade också ett eget projekt för ett digitalt bokslutsregister. Målet var att effektivisera det datatekniska mottagandet av digitala bokslut i Patent- och registerstyrelsens (PRS) system och anmälan av bokslut till Patent- och registerstyrelsens handelsregister. Målet var också att öka antalet inlämnade digitala bokslut på frivillig basis med hjälp av kommunikation och arbetet med intressentgrupper. I projektet gjordes en analys av ändringar som beskriver vilka fördelar och kostnader ett omfattande ibruktagande av ett digitalt bokslut och tillhandahållande av strukturerat bokslutsmaterial i form av öppna data skulle medföra för olika intressentgrupper.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten

För att öka öppenheten i samband med affärsverksamhet och minska den administrativa bördan för företagen lade kommissionen den 29 mars 2023 fram ett förslag till direktiv COM (2023) 177 final om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten. I direktivförslaget föreslogs ändringar och kompletteringar av redan befintlig reglering som kodifierats i direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt (*bolagsrättsdirektivet*).

Den 19 december 2024 antog Europaparlamentet och rådet direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten. Direktivet offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 10 januari 2025 och trädde i kraft

den 30 januari 2025, dvs. den tjugonde dagen efter det att det offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning på det sätt som föreskrivs i artikel 5 i direktivet.

Tidsfristen för det nationella genomförandet av direktivet är den 31 juli 2027 (artikel 4.1). Dock ska de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 19.2 i ("*det genomsnittliga antalet anställda i bolaget under räkenskapsåret, om nationell rätt kräver att sådan information ska göras tillgänglig i bolagets bokslut och från och med den tidpunkt då denna information kan extraheras som uppgifter.*") och artikel 19b (*information om koncerner*) sättas i kraft senast den 1 augusti 2028 och tillämpas från och med den 1 augusti 2029 (artikel 4.3).

Riksdagen informerades om beredningen av direktivet den 11 maj 2023 genom U-skrivelsen U 4/2023 rd, där statsrådet på en allmän nivå förhöll sig positivt till att företagens administrativa börda minskas, att öppenheten i samband med affärsverksamhet ökas och att tillförlitligheten för uppgifter i företagsregister förbättras. Statsrådet ansåg att medlen för att uppnå målen bör vara proportionella på så sätt att nyttan av de föreslagna medlen bör överstiga kostnaderna för genomförandet av dem. Det är viktigt att verksamhetsmiljön utvecklas på ett sådant sätt att det blir lättare för företag att verka på den inre marknaden och att företagen mer effektivt kan utnyttja de möjligheter som denna skapar. Statsrådet har lämnat en kompletterande U-skrivelse UJ 20/2023 rd, där statsrådet har preciserat sin ståndpunkt till kommissionens proposition. Genom skrivelsen har statsrådet upprepat sin tidigare ståndpunkt och preciserat den till vissa delar.

Stora utskottet antog riksdagens ståndpunkt (StoURS 46/2023 rd) och omfattade i enlighet med ekonomiutskottets utlåtande statsrådets ståndpunkt.

1.2.2 Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Numret för projektet som inrättades den 26 februari 2025 är TEM027:00/2025.

Projektet inleddes i mars–april 2025 genom en begäran om utlåtande genom vilken arbets- och näringsministeriet kartlade de aspekter som ska beaktas i lagstiftningen. Efter denna första remissbehandling inleddes den egentliga lagberedningen.

Det egentliga remissförfarandet genomfördes den 11 december 2025–26 januari 2026. Ett sammandrag av remissvaren presenteras i avsnitt 8 Remissvar.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

Dessa förslag i enlighet med regeringens proposition begränsas enbart till de bestämmelser som baserar sig på kodifieringen av följande aspekter av bolagsrätt med senare ändringar (*bolagsrättsdirektivet*)¹ i anslutning till upprättande och offentliggörande av bokslut och

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt kodifierades genom rådets direktiv 82/891/EEG och 89/666/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG, 2009/101/EG, 2011/35/EU och 2012/30/EU. Kodifieringen ändrades genom direktiv (EU) 2019/1151 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt (nedan *det första digitaliseringsdirektivet*). Genom detta direktiv föreskrevs bl.a. om gränsöverskridande elektronisk kommunikation. Kodifieringen ändrades ytterligare genom direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att

verksamhetsberättelse i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data. För genomförandet av det andra digitaliseringsdirektivet till övriga delar lämnas en separat proposition.

2.1 EU-rättsakternas målsättning

2.1.1 Kodifieringsdirektivet

Med kodifieringsdirektivet avses Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt (nedan *kodifiering*). Till direktivets centrala mål hör bl.a. att öka öppenheten beträffande företagsinformation och förbättra tillgången till information, att sammankoppla företagsregister på EU-nivå samt att harmonisera regleringen av filialer. I Finland gäller kodifieringen aktiebolag och filialer. I artikel 16 och 18 föreskrevs om offentliggörande av de handlingar som avses i kodifieringen, t.ex. avtal om bolagsbildning och bokslut, utöver på papper också i elektronisk form, men det ställdes inga närmare krav på det elektroniska formatet.

2.1.2 Första digitaliseringsdirektivet

Med det första digitaliseringsdirektivet avses direktiv (EU) 2019/1151 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt. Syftet med direktivet är att skapa förutsättningar för en effektivt fungerande, moderniserad, administrativt förenklad och konkurrenskraftig inre marknad och för att säkerställa företagens konkurrenskraft och förtroendet för företagen. För att uppnå detta mål behövs utförlig och tillgänglig information om företag liksom om filialer. I artikel 16.6 i direktivet föreskrivs därför att *”[m]edlemsstaterna ska säkerställa att alla handlingar och all information som inges som en del av bildandet av ett bolag, registreringen av en filial eller ingivandet från ett bolag eller en filial, lagras av registren i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data.”*

2.1.3 Andra digitaliseringsdirektivet

Med det andra digitaliseringsdirektivet avses direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten. Digitala verktyg är avgörande för att säkerställa kontinuitet i affärsverksamheten och företagens samverkan med register och myndigheter. För att öka förtroendet och transparensen i företagsklimatet och underlätta företagens transaktioner och verksamhet på den inre marknaden, särskilt när det gäller mikroföretag samt små och medelstora företag, i enlighet med definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG, betonar direktivet att företag, myndigheter och andra berörda parter ska ha tillgång till tillförlitlig bolagsinformation som kan användas utan betungande formaliteter i ett gränsöverskridande sammanhang

För att skydda tredje parter intressen och öka det allmänna förtroendet för affärstransaktioner med olika bolagsformer på den inre marknaden anser direktivet det vara viktigt att öka transparensen och underlätta gränsöverskridande tillgång till information om så kallade

ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten (nedan *det andra digitaliseringsdirektivet*). Då utvidgades tillämpningsområdet för kodifieringen att till föreskrivna delar gälla öppna bolag och kommanditbolag, inklusive också vad som föreskrivs om offentliggörande av bokslut.

kommersiella partnerskap. Kraven på offentlighet för dessa partnerskap bör återspegla motsvarande krav på offentlighet för aktiebolag.

Antalet anställda i ett bolag är viktig information för berörda parter. Det är t.ex. en av de faktorer som avgör ett bolags storlekskategori. Bolagen måste uppge det genomsnittliga antalet anställda under räkenskapsåret i sina finansiella rapporter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU.

Bolagets aktieägare, potentiella investerare, borgenärer, myndigheter, anställda och organisationer i civilsamhället har ett legitimt intresse av att få tillgång till information om strukturen i den koncern som ett företag tillhör. Information om koncerner är viktig för att främja transparens och öka förtroendet för företagsklimatet. Informationen bidrar också till upptäckt av bedrägliga eller otillbörliga system som kan påverka offentliga intäkter och den inre marknads trovärdighet. Därför bör information om koncernstrukturer vara allmänt tillgänglig genom systemet för sammankoppling av handelsregister på EU-nivå för både inhemska och gränsöverskridande koncerner.

Berörda parter behöver veta om det finns en koncern och hur man ska hitta och tolka denna information i koncernredovisningarna. Allmänt tillgänglig information om koncerner genom systemet för sammankoppling av register främjar öppenhet och tillgång till denna information. Tillgång till denna information genom systemet för sammankoppling av register skulle också göra det möjligt att automatiskt koppla ett företag till andra företag i samma koncern tack vare deras EUID och ge tillgång till ytterligare information om varje företag i en koncern.

Direktivet överlåter åt medlemsstaterna att besluta hur de ska samla in nödvändig information om koncerner och information om det genomsnittliga antalet anställda i ett företag. För att undvika att nya krav ställs på företagen skulle registren kunna extrahera sådana uppgifter direkt från de årsredovisningar som lämnas in till registret. Kravet på att offentliggöra uppgifter om det genomsnittliga antalet anställda bör därför villkoras av att denna information finns tillgänglig i ett format som möjliggör extrahering av uppgifter. Med tanke på kraven avseende strukturerade data och maskinläsbara och sökbara format enligt unionsrättsakter såsom kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/815², kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138³ och bolagsrättsdirektivet, bör registren också kunna extrahera information om koncerner på automatisk väg.

2.2 EU-rättsakternas huvudsakliga innehåll

2.2.1 Tillämpningsområde

Enligt bilaga II till kodifieringen tillämpas kodifieringen i Finland på privata och publika aktiebolag. Genom artikel 13 som ändrats genom det andra digitaliseringsdirektivet utvidgades tillämpningsområdet till att gälla de bolagsformer som förtecknas i bilaga II, dvs. öppna bolag och kommanditbolag till de delar som anges.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/815 av den 17 december 2018 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG vad gäller tekniska tillsynsstandarder för specifiering av ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat (EUT L 143, 29.5.2019, s. 1).

³ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 december 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa (EUT L 19, 20.1.2023, s. 43).

I artikel 14a k i bolagsrättsdirektivet föreskrivs att partnerskap ska offentliggöra de redovisningshandlingar för varje räkenskapsår som obligatoriskt ska offentliggöras enligt direktiv 86/635/EEG, 91/674/EEG och 2013/34/EU. På motsvarande sätt föreskrivs i artikel 16.6 om handlingars struktur i fråga om sådana handlingar som inges till registret. Då tillämpas bestämmelserna om digitala bokslut på de personbolag som enligt direktivet är skyldiga att lämna in sina bokslut till handelsregistret. I fråga om personbolag omfattar tillämpningsområdet

- 1) öppna bolag som har ett aktiebolag som bolagsman,
- 2) öppna bolag som har ett öppet bolag som bolagsman, eller kommanditbolag som har ett aktiebolag som bolagsman,
- 3) kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman,
- 4) kommanditbolag som har ett öppet bolag som ansvarig bolagsman eller kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman.

Enligt artikel 30.1 g i bolagsrättsdirektivet gäller skyldigheten att offentliggöra räkenskapshandlingar också en filials räkenskapshandlingar enligt artikel 31.

2.2.2 Räkenskapshandlingar som ska offentliggöras

I artikel 14 f i bolagsrättsdirektivet föreskrivs det att aktiebolag och i artikel 14a k att partnerskap ska offentliggöra de redovisningshandlingar för varje räkenskapsår som obligatoriskt ska offentliggöras enligt direktiven 86/635/EEG, 91/674/EEG och 2013/34/EU.

I fråga om filialer gäller enligt artikel 30.1 g i kodifieringen skyldigheten att offentliggöra räkenskapshandlingar enligt artikel 31. Enligt artikel 31 ska ”skyldigheten att offentliggöra enligt artikel 30.1 g begränsas till de av bolagets räkenskapshandlingar som i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och direktiv 2013/34/EU har upprättats, reviderats och offentliggjorts enligt lagstiftningen i den medlemsstat som bolaget lyder under. Medlemsstaterna får föreskriva att det obligatoriska offentliggörande som gäller för räkenskapshandlingar som avses i artikel 30.1 g får anses vara uppfyllt i och med offentliggörandet i registret i den medlemsstat där bolaget är registrerat i enlighet med artikel 14 f.” Redovisningsdirektivet reglerar i sin tur när en filial kan ge in huvudrörelsens finansiella rapporter för registrering och när den ska upprätta egna finansiella rapporter.

2.2.3 Digitalisering och offentliggörande av räkenskapshandlingar i registret

Genom det första digitaliseringsdirektivet föreskrivs det bl.a. om gränsöverskridande elektronisk kommunikation. Av betydelse med tanke på handlingarnas och uppgifternas elektroniska karaktär var den ersatta artikeln 16.6, enligt vilken: *”Medlemsstaterna ska säkerställa att alla handlingar och all information som inges som en del av bildandet av ett bolag, registreringen av en filial eller ingivandet från ett bolag eller en filial, lagras av registren i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data.”* Det är inte entydigt vad som avses med maskinläsbart och sökbart format.

I kommissionens genomförandeakt som antas med stöd av bolagsrättsdirektivet föreskrivs det om tekniska standarder och klassificering för handlingar och information som ska lämnas in i enlighet med artikel 16.6, med beaktande av tekniska standarder som redan används i medlemsstaternas register. I detta skede är det inte klart om detta kommer att gälla även

redovisningsstandarder och taxonomi. Kommissionen ska anta sin genomförandeakt senast den 31 juli 2026.

2.2.4 Uppgifter som ska antecknas separat i det digitala bokslutet

I och med direktivreformen kommer vissa uppgifter att redovisas separat som noter till bokslutet, så att de också kan märkas på ett digitalt enhetligt sätt, dvs. ”taggas.” De relevanta uppgifterna är följande:

- *EUID*: Enligt artikel 16.1 i det andra digitaliseringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att bolag som förtecknas i bilagorna II och IIB har en europeisk unik identifieringskod (nedan kallad EUID) som avses i punkt 9 i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1042 och som gör det möjligt att entydigt identifiera dem inom ramen för kommunikation mellan register genom det system för sammankoppling av handelsregister som inrättats i enlighet med artikel 22. EUID ska åtminstone bestå av de element som gör det möjligt att identifiera registermedlemsstaten, det nationella ursprungsregistret, bolagets nummer i registret och, om lämpligt, specifikationer för att undvika identifieringsfel.
- *Genomsnittligt antal anställda*: Enligt artikel 19.2 led i i det andra digitaliseringsdirektivet ska det genomsnittliga antalet anställda i bolaget under räkenskapsåret vara tillgängligt genom systemet för sammankoppling av handelsregister, om nationell rätt kräver att sådan information ska göras tillgänglig i bolagets bokslut och från och med den tidpunkt då denna information kan extraheras som uppgifter. Denna information om personalen krävs i 2 kap. 8 § 1 mom. 1 punkten i Finlands bokföringsförordning; skyldigheten gäller såväl företag som hör till en koncern som företag som inte hör till en koncern och som är större än små företag och således är skyldiga att iakttä bokföringsförordningen. På motsvarande sätt föreskrivs i 3 kap. 11 § i statsrådets förordning om uppgifter som ska tas upp i små- och mikroföretags bokslut (1753/2015).
- *Information om koncerner*: I artikel 19b om koncerninformation som fogats till kodifieringen genom det andra digitaliseringsdirektivet föreskrivs det bl.a. att information om koncerners moder- och dotterföretag ska göras tillgängliga i systemet för sammankoppling av handelsregister. Sådan information är i fråga om moderbolag bl.a. firma, den juridiska personens form, EUID-kod och den stat där moderföretaget är registrerat. På motsvarande sätt är denna information för varje dotterföretag bl.a. firma, hemort, den juridiska personens form, personbolagets stadgeenliga hemort och den medlemsstat där personbolaget är registrerat, personbolagets registreringsnummer och EUID-kod.

2.2.5 Den andel av kapitalet som innehas mellan det yttersta moderbolaget och vart och ett av dotterbolagen.

Med stöd av artikel 19b.2 i bolagsrättsdirektivet får medlemsstaterna föreskriva att det digitala bokslutet också ska omfatta information om den andel av kapitalet som innehas mellan det yttersta bolaget och vart och ett av dotterbolagen. Artikeln är en dispositiv bestämmelse, och därför har medlemsstaten ingen EU-rättslig skyldighet att genomföra den nationellt. Med stöd av den artikeln får en medlemsstat, om den så önskar, kräva att även information om den ägarandel som moderföretaget och andra företag i samma koncern innehar av en digitalt rapporterade bokföringsskyldig ska anmälas för registrering. Eftersom artikeln inte är tvingande rätt, kan varje medlemsstat självständigt besluta om det nationella genomförandet av

artikeln. I denna regeringsproposition anses genomförandet inte vara motiverat. I och med att artikeln är dispositiv handlar medlemsstaterna inte enhetligt i ärendet, varför nyttan av att det i Finland skulle föreskrivas en skyldighet enligt artikeln skulle vara begränsad på EU-nivå.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Nuläge

Ett aktiebolag är alltid skyldigt att upprätta och anmäla bokslutshandlingar till handelsregistret. Ett öppet bolag, ett kommanditbolag och en filial är både boksluts- och anmälningskyldiga endast, om de förutsättningar som nämns i lagen uppfylls.

Patent- och registerstyrelsen registrerar årligen cirka 260 000 bokslut. Patent- och registerstyrelsen har till uppgift att göra boksluten tillgängliga för användarna. För både enskilda bokslut och mer omfattande bokslutsmaterial finns många olika användningsbehov i samhället. De största användargrupperna är näringslivet och myndigheterna.

Merparten av boksluten lämnas för närvarande in till Patent- och registerstyrelsens handelsregister via Skatteförvaltningen. När bokslutet fogas till företagets inkomstskattedeclaration är det möjligt att välja att bokslutet samtidigt ges in till handelsregistret. Boksluten förmedlas från Skatteförvaltningen till Patent- och registerstyrelsen i form av pdf-filer, som registreras automatiskt. Boksluten i pdf-format är inte i strukturerad form, vilket innebär svaga möjligheter att utnyttja och vidareförädla dem automatiskt.

Det har varit möjligt att frivilligt ge in digitala bokslut till handelsregistret sedan 2019 och inlämnandet har utvecklats kontinuerligt. Digitala bokslut kan för närvarande ges in till Patent- och registerstyrelsen via gränssnittstjänsten, FODS-tjänsten och i undantagssituationer med en webbblankett. År 2024 gavs cirka 13 000 digitala bokslut in till Patent- och registerstyrelsen.

För närvarande extraherar Patent- och registerstyrelsen inte från digitala bokslut de uppgifter om bolagets unika identifieringskod, koncernstruktur och antal anställda som förutsätts i det andra digitaliseringsdirektivet och förmedlar inte heller dessa uppgifter till EU:s system för sammankoppling av handelsregister Bris.

3.2 Bedömning av nuläget

3.2.1 Inledning

De största problemen i nuläget hänför sig till bokslutsmaterialets kvalitet och användbarhet. För närvarande kan företagens viktigaste ekonomiska informationsmaterial, som är avsett att vara offentligt och vars produktion och verifiering som helhet utgör ett omfattande arbete, slutligen emellertid utnyttjas dåligt. Den främsta orsaken till problemen är att materialet inte är i strukturerad form. Materialet i dess nuvarande form är inte effektivt maskinläsbart, och det är därför inte direkt möjligt att automatiskt behandla och analysera materialet i datasystemen.

Patent- och registerstyrelsen kan inte maskinellt validera bokslutsuppgifter i pdf-format. Vilken som helst information som lämnats in form av bokslut (exkl. personbeteckningar) registreras automatiskt som sådan och förmedlas direkt till kunderna. Det är möjligt att någon av de centrala delarna i bokslutet saknas. Likaså kan ett bokslut som inte har fastställts eller något annat bokslutsutkast ges in, eftersom tidpunkten för inlämnande av skattedeclarationen och tidpunkten för fastställande av bokslutet bestäms enligt olika lagar.

Eftersom materialet inte finns i strukturerad form, kan användarna inte bearbeta och vidareförädla det effektivt. Detta drabbar användare som behöver omfattande bokslutsmaterial t.ex. för statistikföring, verkställande av beskattning, revision samt kreditvärdering och andra företagsanalyser.

3.2.2 Administrativ börda

Den administrativa bördan för företagen att ge in bokslut till handelsregistret är inte särskilt stor. En betydligt större kostnad och arbetsbörda uppstår av att upprätta bokslutet och organisera revisionen. Att ge in ett fastställt bokslut till handelsregistret genom de tillgängliga kanalerna en gång om året är en relativt liten uppgift, men kräver ändå manuella arbetskedan. Endast digitala bokslut kan ges in helt automatiserat, varvid bokslutet kan lämnas med hjälp av en knapptryckning i en programvara för ekonomiförvaltning som aktiverat iXBRL-gränssnittet.

3.2.3 Nationella bestämmelser som förutsätts enligt Europeiska unionens bolagsrättsdirektiv

Den gällande nationella lagstiftningen uppfyller inte bestämmelserna i det nuvarande bolagsrättsdirektivet om offentliggörande av bokslut i digital form och om de uppgifter som ska antecknas i bokslut.

4 Propositionens målsättning

Syftet med propositionen är att genomföra de nationella bestämmelser som förutsätts i Europeiska unionens bolagsrättsdirektiv samt att ålägga de företag som avses i direktivet (digitalt rapporterade bokföringsskyldiga) att registrera sina bokslutsuppgifter digitalt. Genom de direktivbaserade nya bestämmelserna säkerställs för sin del ökad öppenhet beträffande företagsinformation och förbättrad tillgång till information samt sammankoppling av handelsregister på EU-nivå.

Propositionen effektiviserar användningen av bokslutsmaterial, eftersom strukturerat material i maskinläsbart format möjliggör en effektiv automatiserad behandling och analys i datasystemen. Syftet med bestämmelserna är att investerare och andra berörda parter ska ha tillgång till den information som de behöver för att bedöma de bokföringsskyldigas ekonomiska ställning och risker. De nya bestämmelserna skapar också förutsättningar för en effektivt fungerande, moderniserad, administrativt förenklad och konkurrenskraftig inre marknad och för att säkerställa företagens konkurrenskraft och förtroendet för företagen. På längre sikt eftersträvas lägre rapporteringskostnader för företagen i och med att informationskraven harmoniseras.

5 Förslagen och deras konsekvenser

5.1 De viktigaste förslagen

5.1.1 Tillämpningsområde

I enlighet med bolagsrättsdirektivet föreslås det i propositionen att digital form för det första ska vara den enda formen för upprättande av ett aktiebolags bokslut och verksamhetsberättelse. Det är fråga om juridiska personer som är införda i handelsregistret uttryckligen som aktiebolag. Vid sidan av aktiebolag utsträcks samma skyldighet som avser digital form också till de personbolag (dvs. öppna bolag och kommanditbolag där samtliga ansvariga bolagsmän är aktiebolag, antingen direkt eller indirekt via ett personbolag) som ska lämna in sitt bokslut och en eventuell verksamhetsberättelse till registermyndigheten.

I fråga om filialer föreskrivs det dessutom att bokslutshandlingarna för en näringsidkares filial i Finland ska upprättas och registreras i digital form, om inte den utländska näringsidkarens bokslutshandlingar har upprättats i enlighet med bokslutsdirektivet eller på motsvarande sätt så att de kan hållas tillgängliga i EU:s system för sammankoppling av handelsregister (Bris).

5.1.2 Digitalisering av bokslutshandlingar

För att underlätta registreringen av bokslut utfärdar Patent- och registerstyrelsen, som är nationell registermyndighet, närmare bestämmelser om det tekniska förfarandet. Med tanke på informationens användbarhet och eventuella vidareförädling är det ändamålsenligt att tillämpa en enhetlig form för upprättande. Därför föreslås det att bokslutet ska upprättas i digitalt XHTML-format på motsvarande sätt som i fråga om hållbarhetsrapporterande företags verksamhetsberättelse och hållbarhetsrapport enligt 7 kap. i bokföringslagen. Genom registermyndighetens försorg fastställs också PRS-identifieringarna (på iXBRL-märkspråket) för genomförandet av bolagsrättsdirektivet och ändringarna i det. Av myndighetsbeslutet om PRS-identifiering framgår boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin, som är en strukturerad och standardiserad datamodell för digital form.

För att de digitalt rapporterade bokföringsskyldiga och programvaruleverantörerna ska få information om PRS-identifieringarna i tillräckligt god tid, publicerar Patent- och registerstyrelsen dem före utgången av juni året före respektive kalenderår som ska rapporteras.

Patent- och registerstyrelsen gör de digitala bokslutshandlingarna tillgängliga som strukturerade data i en form som möjliggör sökningar.

5.1.3 Omvandlingstjänst

Företagen kan för digitaliseringen av sina bokslutsuppgifter använda programvaror för ekonomiförvaltning själva eller anlita revisionsbyråernas tjänster. Som ett alternativ till det moderna utnyttjandet av en programvara för ekonomiförvaltning kan de minsta företagen omvandla sina bokslut till digital form i en avgiftsfri tjänst som Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller. Tjänsten begränsas till små företag och mikroföretag enligt bokföringslagen. Patent- och registerstyrelsen utfärdar närmare föreskrifter om omvandlingstjänsten.

5.1.4 Märkning av noter till det digitala bokslutet och koncernbokslutet

I propositionen åläggs digitalt rapporterade bokföringsskyldiga att i noterna till det digitala bokslutet märka (dvs. på vardagligt språk "tagga") de uppgifter som förutsätts i bolagsrättsdirektivet och som ska föras in i EU:s system för sammankoppling av handelsregister (Bris).

Bolagsrättsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna säkerställer att de bokföringsskyldiga som omfattas av tillämpningsområdet har en europeisk unik identifieringskod, EUID, som gör det möjligt att entydigt identifiera dem inom ramen för kommunikationen mellan registren. EUID (eng. European Unique Identifier) är EU-omfattande och möjliggör identifiering av företag och kontakter mellan handelsregister i olika EU-länder via Bris, vilket minskar överlappningar och fel i uppgifterna. I Finland bildas EUID av landskoden "FI", registrets kod och FO-numret. Formen för EUID i Finland är FIFPRO.1234567-8.

Dessutom ska det genom systemet för sammankoppling finnas tillgång till det genomsnittliga antalet anställda i bolaget under räkenskapsåret, om den nationella lagstiftningen kräver att sådan information görs tillgänglig i bolagets bokslut, såsom t.ex. i Finland.

I systemet för sammankoppling ska information om koncernernas moder- och dotterföretag göras tillgängliga. Sådan information är i fråga om moderbolag bl.a. firma, den juridiska personens form, EUID-kod och den stat där moderföretaget är registrerat. På motsvarande sätt är denna information för varje dotterföretag bl.a. firma, hemort, den juridiska personens form, personbolagets stadgeenliga hemort och den medlemsstat där personbolaget är registrerat, personbolagets registreringsnummer och EUID-kod.

5.1.5 Ikraftträdande

Skyldigheten att upprätta ett digitalt bokslut graderas så att de digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som är skyldiga att välja revisorer ska upprätta ett digitalt bokslut för den räkenskapsperiod som börjar den 1 juli 2027 eller därefter och bokslutet ska ges in för registrering för första gången i huvudsak åren 2028 eller 2029. De digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer ska upprätta sitt bokslut i digital form för den räkenskapsperiod som börjar den 1 juli 2028 eller därefter och bokslutet ska ges in för registrering för första gången i huvudsak åren 2029 och 2030. Tidsfristerna för ingivande för registrering av bokslut och verksamhetsberättelse ändras inte.

5.2 Propositionens huvudsakliga konsekvenser

5.2.1 Konsekvenser för företagens verksamhet

Konsekvenser för de anmälningsskyldiga i fråga om digitala bokslut

Den största förändringen för de anmälningsskyldiga i fråga om det digitala bokslutet är att det digitala bokslutet alltid ges in direkt till Patent- och registerstyrelsen. För närvarande lämnar många företag in sitt bokslut som bilaga till skattedeklarationen till Skatteförvaltningen, varifrån bokslutet när det getts in på rätt sätt förmedlas för registrering också till Patent- och registerstyrelsens handelsregister. I bokslutsanmälan ingår också verksamhetsberättelsen, revisionsberättelsen och en eventuell hållbarhetsgranskningsberättelse.

Övergången till digitala bokslut innebär i praktiken att många företag i fortsättningen ska ge in sitt digitala bokslut direkt till Patent- och registerstyrelsen, varvid användningen av Patent- och registerstyrelsens kanaler för e-tjänster ökar jämfört med nuläget. Om det digitala bokslutet inte skickas direkt till gränssnittet från programvaran för ekonomiförvaltning, ska det ges in till handelsregistret antingen i FODS-tjänsten eller i undantagsfall med en webblankett. Båda kommunikationskanalerna används också för andra anmälningar till handelsregistret.

Avsikten är att största delen av företagen lämnar in det digitala bokslutet direkt från sin programvara för ekonomiförvaltning till Patent- och registerstyrelsens gränssnitt för bokslut. Detta minskar det arbete som bokslutsanmälan medför för företagen.

Om ett företag inte har tillgång till någon programvara för ekonomiförvaltning som skapar ett digitalt bokslut, måste företaget omvandla sitt bokslut som gjorts på annat sätt till digital form. Stora företag kan för de märkningar som krävs använda programvara som kan köpas på den fria marknaden. Motsvarande används för närvarande av t.ex. börsnoterade företag för märkning av Esef-bokslut.⁴ För att det ska vara möjligt för alla företag att upprätta ett digitalt bokslut har

⁴ Europeiska noterade bolag (emittenter av aktier och obligationer på reglerade marknader) ska ha rapporterat sina bokslut och verksamhetsberättelser i ett gemensamt elektroniskt format (Esef, European Single Electronic Format) från och med boksluten 2021. Esef-boksluten och verksamhetsberättelserna

Patent- och registerstyrelsen för små företag skaffat en omvandlingstjänst, som gör det möjligt för företagen att själva producera digitala bokslut.

Användning av omvandlaren

Patent- och registerstyrelsen erbjuder små företag en webbläsarbaserad omvandlare som gör det möjligt för företagen att avgiftsfritt omvandla t.ex. ett bokslut som upprättats i ett ordbehandlingsystem till iXBRL-format och därefter ge in det till Patent- och registerstyrelsens handelsregister via FODS-tjänsten. Syftet med omvandlaren är att hjälpa små företag att digitalisera bokslutet, om företaget inte har en lämplig programvara för ekonomiförvaltning. I omvandlaren erbjuds kalkylmallar (t.ex. Excel-mallar) som imiterar de minsta företagens bokslutsscheman och där företaget kan fylla i sina bokslutsuppgifter.

I omvandlaren väljs en kalkylmall enligt sättet för upprättande av företagets bokslut och mallen laddas ner på användarens dator från webbplatsen för omvandlingstjänsten. I mallen ifylls företagets bokslutsuppgifter i de fält som reserverats för dem. Användaren sparar den ifyllda filen på sin dator och går därefter till omvandlingstjänstens webbplats och laddar upp filen till omvandlaren. Omvandlaren omvandlar den ifyllda mallen till ett digitalt bokslut som innehåller de iXBRL-märkningar som behövs. Efter det laddar användaren ner filen som omvandlaren har skapat på sin dator. När bolagsstämman har fastställt bokslutet ger företaget in det digitala bokslutet för registrering i handelsregistret via FODS-tjänsten.

Omvandlaren gör det möjligt att omvandla ett vanligt bokslut till digital form. Användningen av omvandlingstjänsten baserar sig på Patent- och registerstyrelsens kalkylmallar. Patent- och registerstyrelsen kan erbjuda kalkylmallar enligt de bokslutsscheman som mikro- och småföretagen använder, eftersom schemana i fråga är enkla. Patent- och registerstyrelsen har emellertid inte resurser att producera lämpliga kalkylmallar för alla företag. Stora företags bokslut skulle kräva betydligt mer komplicerade kalkylmallar, och de skulle ändå sannolikt inte vara användbara för alla stora företag som sådana. Dessutom kan man förvänta sig att privata marknadsaktörer kommer att erbjuda stora företag omvandlingslösningar som bättre tillgodoser deras behov.

Konsekvenser för programvaruleverantörer

Programvaruleverantörerna har en viktig roll när det gäller att möjliggöra förändringen. Programvaruleverantörerna inom ekonomiförvaltning kan utveckla sin nuvarande programvara så att bokslutet fås direkt från programvaran i digital form och smidigt kan ges in till Patent- och registerstyrelsen via en gränssnittsförbindelse. För närvarande finns det en inhemsk programvaruleverantörs programvara i produktion, och dessutom har Patent- och registerstyrelsen pågående implementeringsprojekt med flera programvaruleverantörer.

Det finns också olika märkningsprogram på marknaden. Dessa riktar sig framför allt till storföretag som kan märka sina färdiga bokslut som strukturerade. I dagsläget används dessa till exempel för Esef-rapporteringens behov.

Konsekvenser för aktörer inom den privata sektorn

ska upprättas i XHTML-format, och de IFRS-koncernbokslutsuppgifter som ingår i XHTML-dokumentet ska märkas med XBRL-märkningar. XBRL-märkningen görs med användning av iXBRL-teknologi (InlineXBRL).

Det digitala bokslutsmaterialet erbjuder möjligheter för andra aktörer inom den privata sektorn att effektivisera sina egna processer, när bokslutsmaterialet fås direkt i en form som möjliggör vidareutnyttjande. Digitalt bokslutsmaterial erbjuder fördelar t.ex. för finansiärer och kreditvärderingsinstitut, som tack vare det digitala dataformatet kan effektivisera analysen och utnyttjandet av bokslutsmaterialet.

5.2.2 Ekonomiska konsekvenser för företagens verksamhet

Konkurrensen mellan företagen samt marknadens funktion

Tillgången till och kvaliteten på den ekonomiska informationen har utvecklats betydligt, vilket bidrar till en effektivare konkurrens och en fungerande marknad. Boksluten och tillhörande material är i en allt mer användbar form, vilket stöder utnyttjandet av informationen i beslutsfattandet.

Bokslut som baserar sig på gemensamt fastställda taxonomier förbättrar informationens kvalitet och jämförbarhet. Detta gör det möjligt för företagen att bedöma sin egen framgång noggrannare i förhållande till konkurrenterna och ger bättre förutsättningar att konkurrera med information. Högklassig och jämförbar ekonomisk information stöder företagets strategiska planering och beslutsfattande allt effektivare.

Regleringsbörda och andra kostnader

Att ekonomisk information blir i huvudsak digital är en del av en mer omfattande global utveckling som Europeiska unionen redan har reagerat på med flera konkreta åtgärder. Målet med EU:s datastrategi är att positionera unionen i främsta ledet i ett datadrivet samhälle. EU har främjat digitaliseringen av den ekonomiska rapporteringen bl.a. genom Esef-rapporteringskraven, det första och andra digitaliseringsdirektivet och regleringen som syftar till att införa European Single Access Point (Esap)⁵. Det andra digitaliseringsdirektivet förpliktar registermyndigheterna att från företagets bokslut samla in information om koncernstrukturen och antalet anställda och förmedla informationen till EU:s tjänst för sammankoppling av handelsregister (Bris). Insamlingen av uppgifter direkt från boksluten minskar den administrativa bördan och uppskattningarna visar att alternativa sätt för genomförande utan digital rapportering skulle vara betydligt tyngre för företagen och medföra högre kostnader. I praktiken skulle detta innebära att man inrättar ett nytt rapporteringssystem och lämnar in uppgifterna manuellt.

Digitala bokslut ökar inte regleringsbördan utan kan bidra till att lätta på den. Exempelvis minskar rapporteringen av samma uppgifter till flera myndigheter, när myndigheterna, t.ex. Skatteförvaltningen och Statistikcentralen, automatiskt kan samla in behövliga uppgifter ur strukturerade rapporter. Digitaliseringen minskar också rapportörens manuella arbete, eftersom programvaran gör det möjligt att automatiskt skapa boksluten när bokslutsanmälan allt oftare görs via gränssnitt. Regleringsbördan kan dock öka, om företaget alltså i fortsättningen t.ex. separat ger in bokslutet till Skatteförvaltningen i form av en pdf-fil som bilaga till skattedeklarationen och separat i digital form till Patent- och registerstyrelsen. Enligt revisorsorganisationerna torde bokslutets digitala form medföra extra arbete vid revisionen, men organisationerna har inte lagt fram någon uppskattning av kostnaderna för detta. Däremot

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2859 av den 13 december 2023 om inrättande av en europeisk gemensam åtkomstpunkt som ger centraliserad tillgång till allmänt tillgänglig information som är relevant för finansiella tjänster, kapitalmarknader och hållbarhet.

är det uppenbart att digitaliseringen mer än obetydligt främjar utnyttjandet av datatekniska verktyg i revisorernas arbete, vilket kan minska kostnaderna för revisionen. Exempelvis kan en revisor utnyttja bokslutsuppgifternas strukturerade form och artificiell intelligens för att säkerställa att verksamhetsberättelsen överensstämmer med bokslutet.

Kostnaderna för företagens inhämtning av information minskar när tillgången till öppna data utvidgas och ekonomiska uppgifter är effektivare tillgängliga för samhället. Bokslutsmaterial har i EU:s direktiv om öppna data betecknats som värdefulla dataset. Digitaliseringen är en förutsättning för att Patent- och registerstyrelsen omfattande ska kunna öppna bokslutens informationsresurser för samhället.

I projektet Företagets digitala ekonomi gjordes en utredning av kostnaderna för förändringen. För att det ska vara möjligt att effektivt skapa digitala bokslut måste programvaruleverantörerna lägga till funktionen för digitala bokslut i sina egna produkter. Engångskostnaderna för programvaruleverantörerna bedömdes i projektet vara måttliga. Per program uppskattades kostnaden utgöra under 10 000 euro. Det är troligt att programvaruleverantörerna kommer att ta hänsyn till de kostnader som uppstår när de debiterar sina kunder som använder programvaran. Kostnaderna för ändringar av skraddarsydda programvaror kan avvika avsevärt från vad som anges ovan. Exempelvis omfattas vissa stora företag som använder skraddarsydda ERP-system av förpliktande hållbarhetsrapportering eller ESEF-rapportering, vilket innebär att de redan på grund av detta har varit tvungna att skaffa sig teknisk kapacitet för iXBRL-rapportering. För resten av storbolagen kan man dock identifiera ett behov av att skaffa en licens för ett separat XBRL-rapporteringsprogram. På basis av erfarenheterna från Esef-rapporteringen kan man bedöma att kostnaderna för märkningen av posterna för att omvandla innehållet till strukturerat material i rapporteringsprogrammet uppgår till cirka 10 euro per rapport sida.

På lång sikt minskar en etablerad praxis för redovisning av digitala bokslut sannolikt företagets administrativa börda och därmed förenade kostnader.

Företagsverksamhetens intäkter och lönsamhet

Strukturerade och digitala bokslut stöder indirekt företagets lönsamhet genom att effektivisera ekonomiförvaltningens processer, förbättra informationens kvalitet och möjliggöra allokering av resurser till kärnfunktionerna.

Inledande av företagsverksamhet, verksamhet som företagare och tillväxtförutsättningar

Den digitala rapporteringens inverkan på företagandet är i princip neutral. De verktyg som behövs för det digitala bokslutet är allmänt tillgängliga och kräver inga betydande inledande investeringar. Detta sänker tröskeln för att övergå till digital rapportering och stöder i synnerhet små företags verksamhet.

Det är naturligt för nya företag att övergå till en digital verksamhetsmiljö, eftersom digitala verktyg kan tas i bruk som en del av ekonomiförvaltningen redan i början av verksamheten. Digitala lösningar bidrar till effektivare ekonomiförvaltningsprocesser, minskar det manuella arbetet och förbättrar kvaliteten på informationshanteringen. Detta bidrar till smidigare verksamhet i företagen och gör det möjligt att allokera resurser till kärnverksamheten.

Digital rapportering stöder också företagets tillväxtförutsättningar. När den ekonomiska informationen är strukturerad och lättillgänglig kan företagen utnyttja den effektivare t.ex. vid

ansökan om finansiering, uppbyggande av kompanjonskap och strategiskt beslutsfattande. Utvidgningen av öppna data förbättrar transparensen och tillgången till information, vilket kan öka förtroendet för företagets verksamhet och främja konkurrenskraften.

Dessutom möjliggör den digitala rapporteringen automatisering av myndighetssamarbetet, vilket minskar överlappande rapportering och frigör resurser för utveckling av affärsverksamheten. Detta skapar förutsättningar för en skalbar och effektiv affärsverksamhet, särskilt för tillväxtorienterade företag.

Investeringar och konkurrenskraft

Digital rapportering skapar förutsättningar för ökade investeringar genom att tillhandahålla aktuell, jämförbar och lätt analyserbar ekonomisk information. Detta förbättrar företagets transparens och tillförlitlighet ur investerarnas och finansiärernas synvinkel, vilket kan underlätta tillgången till kapital och stärka investeringsviljan.

Dessutom stöder den digitala rapporteringen företagets konkurrenskraft genom att erbjuda bättre förutsättningar att utnyttja data i utvecklingen av affärsverksamheten. När den ekonomiska informationen är strukturerad kan den kombineras med andra informationskällor och användas som stöd för t.ex. marknadsanalyser, riskhantering och strategisk planering. Detta gör det möjligt att reagera snabbare på förändringar på marknaden och stöder utvecklingen av innovativa lösningar.

På samhällelig nivå främjar den digitala rapporteringen ett effektivt informationsutbyte och myndighetssamarbete, vilket minskar den administrativa bördan och förbättrar förutsägbarheten i verksamhetsmiljön. Detta skapar stabilitet och attraktivitet som investeringsobjekt för både inhemska och internationella aktörer.

Uppkomsten och spridningen av innovationer på marknaden

Det digitala bokslutet främjar uppkomsten och spridningen av innovationer på marknaden genom att erbjuda strukturerad, aktuell och lättanvänd ekonomisk information. När företagets bokslutsmaterial finns tillgängligt i digital form möjliggör det utveckling av nya lösningar inom t.ex. ekonomianalys, automation och tillämpning av artificiell intelligens.

Tillgången till öppna och strukturerade data stöder i synnerhet startup- och tillväxtföretagens förmåga att utveckla datadrivna tjänster som kan utnyttja bokslutsuppgifter t.ex. vid kreditvärdering, marknadsanalyser eller konkurrentjämförelser. Detta skapar en grund för nya affärsmodeller och bidrar till att skala upp innovationerna.

Dessutom möjliggör det digitala bokslutet effektivare informationsdelning mellan olika aktörer, dvs. företag, myndigheter, forskningsinstitut och utvecklare. Detta främjar utvecklingen av innovationer och lanseringen av dem som kommersiella produkter och tjänster på marknaden.

På samhällelig nivå stöder det digitala bokslutet informationens öppenhet och transparens, vilket ökar förtroendet och främjar införandet av innovativa lösningar i större utsträckning. Detta kan leda till effektivare konkurrens, bättre tjänster och snabbare tillägnande av ny teknik.

Särskilda konsekvenser för små och medelstora företag

Införandet av digitala bokslut har inga särskilda konsekvenser för små och medelstora företags verksamhet, eftersom förändringen i huvudsak sker i bakgrunden och genomförs av revisionsbyråer och programvaruleverantörer. Små och medelstora företag som använder revisionsbyråer eller färdiga bokföringsprogram kommer sannolikt inte att orsakas extra arbete eller påföras nya krav i samband med förändringen.

Man kan förvänta sig att de små och medelstora företagens nuvarande programvaror för ekonomiförvaltning genomför de tekniska ändringar som behövs för att producera digitala bokslut. Det innebär att små och medelstora företag inte har behov av att skaffa nya programvarulösningar.

Mikro- och småföretag kan använda den avgiftsfria omvandlingstjänst som Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller. Enligt en analys av den databaserade företagssegmenteringen som producerats vid Patent- och registerstyrelsen finns det cirka 36 000 aktiebolag med svag digital förmåga. De personal- och omsättningskategorier som använts i analysen visar att aktiebolagen med en svag digital förmåga är mikroföretag enligt bokföringslagen. Dessa aktiebolag med svag digital förmåga kan utnyttja Patent- och registerstyrelsens avgiftsfria omvandlingstjänst och behöver inte anlita revisionsbyråernas tjänster eller själv investera i programvara för ekonomiförvaltning. Kostnaden för att använda omvandlingstjänsten består i den tid det tar att kopiera siffrorna i bokslutet och lämna in den fil som bildas. Denna tid kan jämföras med t.ex. användningen av Skatteförvaltningens tjänst ”MinSkatt”. Om ett mikro- eller småföretag omfattas av revisions skyldighet, kan revisionen av bokslutet i digital form medföra merkostnader.

Handelsregistret förmedlar det registrerade digitala boksluts materialet till Skatteförvaltningen via gränssnittet, liksom för närvarande. Om de digitala bokslutsuppgifterna lämnas in till handelsregistret inom den utsatta tiden för inlämning av skattedeklarationen, behöver bokslutet inte lämnas in separat som bilaga till skattedeklarationen. Samtidigt kan regleringsbördan öka, om företaget alltså i fortsättningen ger in bokslutet separat till Skatteförvaltningen som bilaga till skattedeklarationen och separat i digital form till Patent- och registerstyrelsen.

Små och medelstora företag drar nytta av det digitala bokslutet på samma sätt som större aktörer. Strukturerad och digital rapportering möjliggör: 1) minskad administrativ börda när dataöverföringen till myndigheterna automatiseras, 2) bättre kvalitet och användbarhet för information, t.ex. vid finansieringsförhandlingar och planering av affärsverksamheten, 3) ökad transparens och tillförlitlighet, vilket kan förbättra små och medelstora företags ställning på marknaden och i förhållande till finansörerna.

5.2.3 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Patent- och registerstyrelsen

Ur Patent- och registerstyrelsens synvinkel ändrar digitaliseringen av boksluts material inte de grundläggande uppgifter som Patent- och registerstyrelsen enligt lagen har i egenskap av personuppgiftsansvarig för handelsregistret. Patent- och registerstyrelsen upprätthåller fortfarande datatekniska kanaler för anmälan av bokslut, övervakar innehållet i handelsregistret och tillhandahåller handelsregistrets offentliga material för utnyttjande. Patent- och registerstyrelsen har redan tidigare investerat i att bygga upp ett gränssnitt för anmälan av digitala bokslut och för vidareförmedling av information till gränssnittet, t.ex. till Skatteförvaltningen. Eftersom det digitala dataformatet i och med utvecklingsarbetet förväntas bli det huvudsakliga sättet att presentera bokslut, måste Patent- och registerstyrelsen fortsätta

sitt investerings- och utvecklingsarbete för att genomföra förändringen. Till detta hör expertarbete, systemutveckling och utveckling av taxonomier för bokslut. Under utvecklingsfasen fortsätter de nuvarande bokslutsanmälningarna och registreringsmetoderna och kostnaderna i anslutning till dem på samma sätt som i dagens läge.

Det förväntas att driftskostnaderna för Patent- och registerstyrelsens system förblir ungefär desamma som för närvarande. I fortsättningen medför det kontinuerliga upprätthållandet av bokslutstaxonomierna och XBRL-gränssnittet nya kostnader för Patent- och registerstyrelsen. De förväntas emellertid inte medföra några betydande kostnader. Dessutom kan vissa kostnader i anslutning till pdf- och pappersanmälan falla bort när de digitala anmälningarna blir det huvudsakliga dataformatet, men sådana kostnader har hittills inte uppskattats.

I och med det digitala anmälningsformatet effektiviseras tillsynen över Patent- och registerstyrelsens handelsregister. Valideringen av innehållet i digitala bokslutsanmälningar är ett automatiserat förfarande, genom vilket Patent- och registerstyrelsen i mottagningsgränssnittet sällar de tekniska egenskaperna i det digitala materialet som företaget skickar. Med hjälp av en validator är det möjligt att förhindra registrering av en sådan bokslutsanmälan som inte uppfyller de väsentliga tekniska kraven och/eller som inte innehåller de väsentliga innehållsmässiga kraven (t.ex. balansräkningen saknas i bokslutet). Trots valideringen kan dock inte alla fel och brister förhindras. Den automatiska valideringen av bokslutsmaterialet möjliggör att kvaliteten på det registrerade materialet är bättre och att utredningsarbetet på grund av fel eller brister minskar. Patent- och registerstyrelsen kan också själv använda strukturerad information som stöd för tillsynen. För närvarande är det i regel avgiftsfritt att lämna in bokslut; en avgift tas ut endast för bokslut som skickas i pappersform. Då tar Patent- och registerstyrelsen i samband med handläggningen ut en handläggningsavgift på 100 euro. Från och med 2026 blir ärendehantering i handelsregistret elektronisk, vilket innebär att det inte längre är möjligt att göra en anmälan på papper ens i fråga om bokslut. Till Patent- och registerstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet hör också försäljning av bokslutsmaterial.

Skatteförvaltningen

Skatteförvaltningen får tillgång till digitalt bokslutsmaterial som registrerats i handelsregistret från Patent- och registerstyrelsen via gränssnittet, på samma sätt som för närvarande. Förändringen gör det möjligt för Skatteförvaltningen att automatisera användningen och vidareförädlingen av information i fråga om strukturerade bokslut. Möjligheten att utveckla analyser och eventuellt olika jämförelser underlättas. I och med ändringen förenklas informationsutbytet mellan Skatteförvaltningen och Patent- och registerstyrelsen i fråga om fastställda bokslut, eftersom boksluten i och med utvecklingsarbetet rapporteras direkt till Patent- och registerstyrelsen.

Om bokslutsuppgifterna i fortsättningen lämnas in endast till Patent- och registerstyrelsen med tillämpning av principen om ett enda serviceställe, kan det uppstå problem med tanke på Skatteförvaltningens tidsramar, eftersom bokslutet ska lämnas in som bilaga till skattedeklarationen inom fyra månader från utgången av den sista kalendermånaden i räkenskapsperioden. Beskattningen slutförs senast inom sex månader från detta. Ovan nämnda tidsram bestämmer den tid som är tillgänglig för Skatteförvaltningens ordinarie inkomstskattekontroll.

Det har uppskattats att Skatteförvaltningen orsakar måttliga kostnader när det digitala dataformatet blir vanligare. För närvarande har Skatteförvaltningen kapacitet att ta emot digitala

bokslut från Patent- och registerstyrelsen. Merkostnader kan eventuellt uppkomma i fråga om de strukturerade noterna.

Statistikcentralen

Uppgifterna i boksluten används i stor utsträckning vid Statistikcentralen. De viktigaste användningsområdena är företagsstatistik, nationalräkenskaper och koncernregistret. Nationalräkenskaperna är ett statistiskt system som beskriver samhällsekonomin verksamhet och dess viktigaste nyckeltal är bruttonationalprodukten.

De bokslut som Statistikcentralen för närvarande använder är huvudsakligen i pdf-format, och utnyttjandet av dem är manuellt. Bokslut i digital form effektiviserar avsevärt användningen av boksluten och möjliggör mer omfattande och automatisk användning av uppgifterna i dem. Även statistikens kvalitet kan förbättras i och med att urvalets täckning ökar. Kostnader orsakas av att nytt strukturerat material införs i statistikproduktionsprocessen. Förändringen medför besparingar, eftersom den minskar det manuella arbete som för närvarande utförs.

5.2.4 Andra samhälleliga konsekvenser

De digitala bokslutens inverkan på samhällsekonomin är positiv. En av de stora fördelarna på samhälls nivå är informationens transparens. Den fria tillgången till information i det digitala bokslutsmaterialet ökar förtroendet mellan olika aktörer när informationen är kommensurabel och inbördes jämförbar. I fortsättningen kan många dataanvändare, såsom media, banker m.fl. använda öppna data. Lösningen möjliggör också mångsidigare analyser när det är möjligt att kombinera bokslutsmaterial med annat strukturerat material.

Utvecklingen av dataskyddet medför betydande fördelar för alla aktörer. I nuläget kan Patent- och registerstyrelsen inte övervaka datainnehållet i handlingar i pdf-format manuellt, vilket leder till att handlingar registreras automatiskt även när de innehåller ovidkommande innehåll. Därför uppstår årligen personuppgiftsincidenter som kan undvikas genom automatisk validering av strukturerat datainnehåll. Det är möjligt att granska boksluten och utveckla tillsynen, medan Patent- och registerstyrelsens nuvarande tillsyn sker i efterhand. Generellt kan man uppskatta att minskningen av manuella arbetsskeden i och med automatiseringen gör det möjligt för olika aktörer att inrikta arbetet på mer produktiva arbeten.

Utmaningarna i den nuvarande modellen är svårigheterna med att behandla information och ineffektivitet. Många som använder och vidareförädlar informationen är i nuläget tvungna att omvandla boksluten till ett strukturerat format, vilket avsevärt ökar kostnaderna. Den allmänna slutsatsen av Patent- och registerstyrelsens hörande av företags- och myndighetsaktörer är att användarna vill ha strukturerade data som kan vidareutnyttjas och förädlas. Datans omfattning och kvalitet ses som en viktig faktor. Bättre informationstäckning, riktighet och snabbare tillgång gör det möjligt för flera aktörer att använda informationen mångsidigare.

Dessutom möjliggör digital form för bokslutet effektivare kontroll av revisionsansvarigheten, eftersom gränsvärdena markeras separat i det digitala bokslutet. Revision bidrar i sin tur till att minska förekomsten av grå ekonomi.

5.2.5 Konsekvenser av ändringarna i informationshanteringen

Inledning

I propositionen föreslås ändringar som förutsätter ändringar i Patent- och registerstyrelsens nuvarande processer och system. När det gäller anmälan av digitala bokslut medför lagförslaget inga helt nya processer för Patent- och registerstyrelsen. Det handlar i huvudsak om att utveckla den nuvarande verksamheten (informationssystem, informationsresurser, tjänster).

Det har varit möjligt att frivilligt ge in digitala bokslut till handelsregistret sedan 2019 och inlämnandet har i regel utvecklats kontinuerligt. Digitala bokslut kan för närvarande ges in till Patent- och registerstyrelsen i gränssnittstjänsten, FODS-tjänsten och i undantagssituationer med en webblänk. Lagförslaget skapar enligt Patent- och registerstyrelsen inte något behov av nya anmälningsskanaler. Avsikten är att ytterligare utveckla anmälningstjänsterna, såsom valideringen av digitala bokslut. Patent- och registerstyrelsen stöder programvaruleverantörerna vid integreringen med gränssnittet och dess nya versioner.

Extrahering av information om koncernstrukturen och antalet anställda från de digitala boksluten och överföringen av denna information till EU:s system för sammankoppling av handelsregister Bris är en ny process som kräver ändringar i Patent- och registerstyrelsens nuvarande system. Patent- och registerstyrelsen extraherar för närvarande inte uppgifter från de bokslut som ges in till handelsregistret. Också Esap (European Single Access Point) förutsätter att hela bokslutsmaterial extraheras och förmedlas vidare. Enligt förordningarna om Esap ska det material som förmedlas dit, såsom bokslutet, vara i ett format som möjliggör extrahering av uppgifter eller i maskinläsbart format.

Lagändringarna bedöms inte ha några betydande konsekvenser för riskerna i anslutning till Patent- och registerstyrelsens informationshantering. De digitala boksluten ges in, behandlas och överläts i huvudsak inom ramen för de nuvarande systemen och processerna och inga nya personuppgifter samlas in. Om alla bokslut gavs in i digital form skulle det sannolikt öka användningen av befintliga gränssnittstjänster.

Utvecklingen av dataskyddet är också en betydande fördel, såsom framgår av avsnitt 5.2.4 ovan.

Organisering av informationshanteringen

Lagändringarna medför inga nya uppgifter för Patent- och registerstyrelsen i samband med registreringen av digitala bokslut. Extraheringen av uppgifter från boksluten och överlåtelsen av dem vidare till Bris är ett nytt krav för Patent- och registerstyrelsen, som förutsätter ändringar i Patent- och registerstyrelsens nuvarande system och tillvägagångssätt. Inlämningen av bokslut i digital form är en ny skyldighet för företagen och kommer att kräva att kommunikationen och rådgivningen effektiviseras vid Patent- och registerstyrelsen. Antalet digitala bokslut har hittills varit litet, varför rådgivningen har kunnat skötas med små insatser. När de digitala boksluten blir vanligare ökar emellertid behovet av rådgivning och behovet av att utbilda personalen. Lagändringarna föranleder inte behandling av personuppgifter som avviker från nuläget.

För att extrahera uppgifter från bokslutet krävs systemändringar och eventuellt också ett nytt system hos Patent- och registerstyrelsen, så att extraheringen kan göras säkert och effektivt. Insamlingen av uppgifter sker automatiskt, vilket innebär att det inte är nödvändigt att utbilda personalen i behandlingen av uppgifterna.

Informationssäkerhet

Lagändringarna medför inga ändringar i informationssäkerheten eller något behov av att behandla sekretessbelagda uppgifter. Kraven på bokslutsmaterialets datainnehåll förändras inte, och därför påverkar lagarna inte behandlingen av informationsmaterialet.

Bildande av informationsmaterial och elektronisk överlåtelse

För närvarande är kvaliteten på boksluten varierande och bokslutsanmälningarna ofta delvis bristfälliga. Bokslutsmaterial i pdf-format är förenat med risker för personuppgiftsincidenter, eftersom innehållet i materialet inte kan kontrolleras fullt ut. Med hjälp av det digitala formatet kan Patent- och registerstyrelsen tekniskt validera bokslutens datainnehåll och säkerställa materialets integritet och att det inte innehåller material som strider mot dataskyddet.

När allt bokslutsmaterial är i digital form kan det delas avgiftsfritt som öppna data. Bokslutsmaterial har i EU:s direktiv (EU) 2019/1024 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn nämnts som värdefulla dataset.

6 Alternativa handlingsvägar

6.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Artikel 16.6 i det första digitaliseringsdirektivet förutsätter att varje medlemsstat ska säkerställa att *”... alla handlingar och all information som inges som en del av bildandet av ett bolag, registreringen av en filial eller ingivandet från ett bolag eller en filial, lagras av registren i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data.”* Då ska de bolag som omfattas av kodifieringens tillämpningsområde upprätta och ge in sina bokslutshandlingar för registrering i digital form.

Samtidigt förutsätter artiklarna 16.1, 19.2 i och 19b i det andra digitaliseringsdirektivet inte att de uppgifter som nämns i dem ska vara märkta (”taggade”) i boksluten, utan villkoret är att denna information är tillgänglig avgiftsfritt via systemet för sammankoppling av register. Då kan denna information anmälas på en separat blankett, på basis av vilken uppgifterna kan föras in i systemet för sammankoppling av register.

Även om uppgifterna skulle samlas in separat, ska den nationella regleringen då inte anses uppfylla kraven i bolagsrättsdirektivet, om det inte oberoende av märkningarna trots allt föreskrivs om digital, dvs. strukturerad form för bokslut. Genomförandet av detta alternativ skulle dessutom öka den administrativa bördan för både företag och myndigheter, eftersom uppgifterna ska samlas in manuellt på en extra blankett som lämnas in till Patent- och registerstyrelsen.

6.2 Metoder som planeras eller som har genomförts av andra medlemsstater

6.2.1 Inledning

Enligt den information som finns att tillgå pågår förberedelserna i EU:s medlemsstater fortfarande. Sålunda finns det inga uppgifter om huruvida medlemsstaterna tillämpar andra modeller än de som föreslås i propositionen. Nedan presenteras läget för det digitala bokslutet i vissa jämförelseländer.

6.2.2 Sverige

I Sverige ansvarar Bolagsverket för mottagande, granskning, registrering och offentliggörande av bokslutsanmälningar.

Obligatorisk och frivillig anmälan i iXBRL-format

Det är inte obligatoriskt för företagen att lämna in bokslutet i iXBRL-format, men det är möjligt som frivilligt förfarande. År 2025 lämnades cirka 61 procent av alla bokslutsanmälningar in i iXBRL-format. Största delen av dessa anmälningar gällde små aktiebolag (kategori K2, aktiebolag).

Enligt Bolagsverkets bedömning är iXBRL-anmälan ett attraktivt alternativ för företagen i och med att det är enkelt, säkert och snabbt. Företagets storlek bestämmer vilka handlingar som ska bifogas bokslutsanmälan. Exempelvis små och medelstora företag (SMF) som följer K2-, K3- eller K3K-regelverket ska bifoga en verksamhetsberättelse till anmälan. Cirka 30 procent av dessa företag ska dessutom bifoga en revisionsberättelse.

Däremot ska företag i kategori K4 lämna in sina bokslut i Esef-format, och anmälan ska göras både till handelsregistret och till Finansinspektionen. Bolagsverket planerar att utvidga Esef-rapporteringen även till andra företagsformer än aktiebolag när lämpliga taxonomier för dem har publicerats. Nationellt utvecklas också rapporteringen av kategorierna K2 och K3 för ekonomiska föreningar och bostadsrättsföreningar.

En hållbarhetsrapport ska efter den 1 juli 2025 ingå i verksamhetsberättelsen för stora företag.

Rapporteringskanaler och granskning av material

Bokslut i iXBRL-format lämnas till Bolagsverket via det gränssnitt som verket förvaltar. Anmälan kan inte göras via e-tjänstportalen. Bolagsverket genomför en formell kontroll av anmälningarna, där det bl.a. säkerställs att alla nödvändiga handlingar ingår i anmälan, att handlingarna är korrekt undertecknade och att revisionsberättelsen har bifogats, om den är obligatorisk.

Bokslutsmaterialet ska innehålla ett fastställelseintyg som visar att bokslutet har godkänts på bolagsstämman och undertecknats av verkställande direktören eller en styrelsemedlem.

Bolagsverket kontrollerar inte riktigheten i innehållet i anmälan (t.ex. att beloppen stämmer överens). Anmälan registreras som sådan och kan inte återkallas. Om en ny anmälan lämnas in, ska den åtföljas av en motivering för ersättandet av den tidigare anmälan.

Kombination av flera taxonomier

Bolagsverkets system för registrering av Esef-bokslut gör det inte möjligt att bifoga handlingar enligt andra taxonomier till anmälan enligt Esef-taxonomin. Detta beror inte på tekniska begränsningar, utan syftet är att förenhetliga registreringspraxisen med svenska Finansinspektionen.

K2- och K3-registreringar baseras på nationella taxonomier. I iXBRL-filerna ingår hänvisningar till flera olika taxonomier, såsom K2- eller K3-årsredovisning, K3-koncernredovisning, Revisionsberättelse, Fastställelseintyg.

Bolagsverket tillåter inte taxonomitillägg i anmälningar enligt K2 och K3. Anmälningarna ska lämnas i iXBRL-format och zip-paket får inte användas.

6.2.3 Danmark

I Danmark ansvarar näringsstyrelsen (Erhvervsstyrelsen) för mottagande, granskning, registrering och offentliggörande av bokslutshandlingar.

Obligatorisk och frivillig anmälan i iXBRL-format

Sedan början av 2025 har det varit obligatoriskt för alla redovisningsskyldiga företag att lämna in bokslutsanmälan i iXBRL-format. Således lämnas alla bokslutsanmälningar i fortsättningen in i iXBRL-format.

I Danmark delas företagen in i fyra rapporteringskategorier: A, B, C och D. Skyldigheten gäller rapporteringskategorierna B–D. Företag i kategori A är inte skyldiga att lämna in sina bokslut för registrering, men kan göra det frivilligt. Finansiella företag är också skyldiga att lämna in sina bokslut i iXBRL-format till handelsregistret, varifrån de vidarebefordras till den danska finansiella tillsynsmyndigheten.

Skyldigheten grundar sig på en föreskrift från näringsstyrelsen (Indsendelsesbekendtgørelsen) som fastställer reglerna för rapportering, såsom format och rapporteringskanaler. Företagets rapporteringskategori bestämmer vilken information som ska ingå i rapporten.

Rapporteringskanaler och validering av material

Företagen har tre alternativa kanaler för att lämna in en bokslutsanmälan i iXBRL-format: 1) baskanal för enkla företag (Regnskab Basis), 2) kanal som lämpar sig för alla taxonomier (Regnskab Special), 3) gränssnitts-anmälan.

Kombination av flera taxonomier

De handlingar som ingår i bokslutsanmälan – bokslut, verksamhetsberättelse, hållbarhetsrapport, revisionsberättelse och Esef-granskningsberättelse – märks med XBRL-märkningar och inkluderas i anmälan i enlighet med taxonomin för dem.

Tillåtna taxonomier är endast taxonomin enligt den danska bokföringslagen eller Esef-taxonomin tillsammans med vissa andra taxonomier. I samma bokslutsanmälan är det möjligt att använda flera olika taxonomier.

6.2.4 Estland

I Estland ansvarar handelsregistret (Äriregister) för att ta emot, granska, registrera och offentliggöra årsanmälan.

Obligatorisk och frivillig anmälan i iXBRL-format

Handelsregistret har som mål att slopa anmälan i pdf-format och övergå till anmälan som baserar sig på XBRL-standarden. Det är inte obligatoriskt att lämna in bokslutsanmälan i iXBRL-format, men det är möjligt. För närvarande lämnar främst börsnoterade företag in sina bokslut i iXBRL-format i enlighet med Esef-kraven. Dessa anmälningar är dock få till antalet.

Börsbolagens XBRL-märkningspraxis varierar, delvis på grund av att standarderna för IFRS- och hållbarhetsrapportering inte har definierats tydligt. I och med den obligatoriska hållbarhetsrapporteringen förväntas antalet iXBRL-anmälningar öka, särskilt för stora företag.

I Estland ska bokslutsanmälan innehålla verksamhetsberättelse, hållbarhetsberättelse, revisionsberättelse, Esef-granskningsberättelse och hållbarhetsgranskningsberättelse. Revisionsberättelsen ska vara i XBRL-format.

Utvecklingstrend: Anmälan som grundar sig på XBRL GL-standarden

Avsikten är att anmälningsprocessen i framtiden ska basera sig på XBRL GL-standarden. Handelsregistrets system omvandlar bokföringsdata till en rapport och lägger till märkningar enligt iXBRL-taxonomin. Som bäst utvecklas den infrastruktur som krävs för att möjliggöra ett sådant anmälningsförfarande. När systemet är klart kommer det att vara tillgängligt för alla rapporterade juridiska personer.

Även i fortsättningen gäller anmälningskyldigheten i iXBRL-format endast börsbolag. För andra företag är strukturerad rapportering inte obligatoriskt, men det är inte uteslutet att det införs.

Rapporteringskanaler och validering av material

För närvarande är handelsregistrets portal den enda anmälningskanalen för bokslut. I framtiden är det också möjligt att ge in anmälan via ett tekniskt gränssnitt (API). Utvecklingen av gränssnittet är en del av projektet Andmesild ("databrygga").

Den estniska registreringsmyndigheten validerar inte iXBRL-handlingar. Företaget lämnar in materialet och handelsregistret överför det vidare utan granskningsåtgärder. Införandet av gränssnittet skulle göra det möjligt att utnyttja valideringsmekanismerna, men utvecklingen prioriteras för närvarande inte, eftersom anmälarna är få till antalet.

Kombination av flera taxonomier

I Estland har det ännu inte avgjorts om det är möjligt att använda flera olika taxonomier i bokslutsanmälan. Tekniskt sett möjliggör iXBRL-standarden detta, men det praktiska genomförandet utreds fortfarande.

Om det av bokföringsmaterial enligt XBRL GL-standarden kan bildas en rapport enligt antingen IFRS-taxonomin eller den nationella taxonomin är det tekniskt möjligt att stödja båda.

6.2.5 Nederländerna

Ministere van Economische Zaken en Klimaat ansvarar för lagstiftningen om digitala bokslut (Besluit elektronische deponering handelsregister, eng. Decree on electronic filing in the trade register). Boksluten registreras i handelsregistret, som förvaltas av Kamer van Koophandel (KVK).

Obligatorisk och frivillig anmälan i iXBRL-format

Rapportering i XBRL-format har stegvis blivit obligatorisk i Nederländerna sedan 2016, då det först blev obligatoriskt för små företag och mikroföretag. Från och med 2018 gäller skyldigheten också självständiga medelstora företag.

Förpliktande lagstiftning för stora företag och medelstora företag som hör till en koncern har trätt i kraft för räkenskapsperioder som börjar den 1 januari 2025, dvs. rapporterna lämnas in från och med 2026. Skyldigheten gäller alla bolagsformer. I framtiden tillåts också iXBRL-formatet, som har fastställts från och med 2022.

Enligt förväntningarna producerar de största företagen sina bokslut i iXBRL-format. Myndigheterna uppskattar att cirka 5 000–10 000 rapporter lämnas in i iXBRL-format. Totalt lämnas cirka 900 000 rapporter in till handelsregistret.

En del av de stora företagen har redan innan skyldigheten trädde i kraft frivilligt rapporterat i strukturerad form. Till detta har bidragit bl.a. viljan att utveckla förståelsen för den digitala rapporteringsprocessen och programvarans funktioner samt samarbetet med revisorerna.

Rapporteringskanaler och validering av material

Företagen kan lämna in iXBRL-bokslut via tre olika kanaler: 1) system till system (S2S): från programvaran direkt till myndighetens Digipoort-tjänst, via vilken rapporter kan lämnas till flera myndigheter, 2) nedladdningsportal: en XBRL-rapport som skapats i kommersiell programvara laddas upp till en e-tjänstportal och 3) e-tjänst: slutanvändaren matar in bokslutsuppgifterna i en webbaserad tjänst som skapar en XBRL-rapport och levererar den via Digipoort. Tjänsten används främst av små företag.

Kombination av flera taxonomier

För närvarande innehåller det nederländska XBRL-bokslutet förutom bokslutet även en revisionsberättelse och en digital signatur. De delar av bokslutsanmälan som saknas fogas till den strukturerade anmälan i framtiden.

Rapporter enligt Esef-taxonomin och den nationella taxonomin lämnas för närvarande inte in i samma paket.

7 Remissvar

7.1 Inledning

Utkastet var ute på remiss den 11 december 2025–26 januari 2026. Sammanlagt 18 yttranden lämnades och de finns i sin helhet på adressen Utlåtande.fi (diarienummer: VN/4271/2025). På grund av antalet yttranden och deras tydliga innehåll har det inte ansetts ändamålsenligt att utarbeta ett separat sammandrag.

Yttranden lämnades av följande aktörer: Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer r.y., Finlands näringsliv rf, Finanssiala ry, Finsk Handel rf, Centralhandelskammaren, jord- och skogsbruksministeriet, Mikro- och ensamföretagare rf, justitieministeriet, Patent- och registerstyrelsen, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund rf, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Finlands Revisorer rf, Företagarna i Finland rf, Statistikcentralen, Tullen, Skatteförvaltningen och XBRL Suomi.

Utifrån de yttranden som inkommit stöder nästan alla remissinstanser uttryckligen projektets mål och ingen motsatte sig projektet. Nedan följer en sammanfattning av det centrala innehållet i ställningstagandena.

7.2 Ställningstaganden av ministerier och myndigheter

Justitieministeriet anser att frågan är allmänt viktig och stöder målen i propositionsutkastet.

Jord- och skogsbruksministeriet understöder förslaget om att lämna bokslutsuppgifter som strukturerade data och i maskinläsbart format till handelsregistret.

Patent- och registerstyrelsen understöder lagstiftningen enligt utkastet. De mål som framställs i utkastet är viktiga. Patent- och registerstyrelsen uttrycker på flera punkter sin beredskap att stödja genomförandet av reformen genom praktiska anvisningar, teknisk definition och rådgivning. Den betonar beredskapen att utfärda föreskrifter och anvisningar samt att utveckla omvandlingstjänsten och gränssnitten i samarbete med andra myndigheter och marknadsaktörer.

Skatteförvaltningen understöder det som föreslås i utkastet till regeringsproposition. Digitaliseringen av bokslutsrapporteringen och användningen av en strukturerad form bidrar till enhetliga bokslut och främjar utnyttjandet av datainnehållet i Skatteförvaltningens verksamhet. Digitaliseringen av bokslutsrapporteringen är ett viktigt steg i arbetet med att främja den digitalisering som sker på många fronter.

Statistikcentralen understöder förslaget och anser att dess mål är mycket viktiga. Digitaliseringen av företagens ekonomiska information och de uppgifter som fås i strukturerad form effektiviserar produktionen av ekonomisk statistik och förbättrar samtidigt statistikens kvalitet. Detta syns för dataanvändarna i form av mer aktuell ekonomisk statistik. Ur Statistikcentralens synvinkel är det väsentligt att uppgifterna fås heltäckande och digitalt för varje företag så fullständiga som möjligt i strukturerad form.

Tullen uttrycker sin beredskap att utnyttja strukturerad information och att stödja dess användning i myndighetssamarbetet. I yttrandet hänvisas det till att reformen stöder Tullens analys och övervakning samt minskar företagens administrativa börda i samband med kontrollerna.

Kommunförbundet stöder allmänt propositionsutkastets mål om upprättande och registrering av bokslut digitalt.

7.3 Yttranden av intresseorganisationer inom näringslivet

Finlands näringsliv anser att regeringens proposition uppfyller skyldigheterna i EU:s digitaliseringsdirektiv och stöder regeringsprogrammets riktlinjer för främjande av digitaliseringen. Införandet av det digitala bokslutet förbättrar informationens kvalitet, transparens och användbarhet samt minskar den administrativa bördan på lång sikt. Reformen skapar förutsättningar för ett effektivare myndighetssamarbete, utnyttjande av öppna data och stärkande av företagens konkurrenskraft. Ökningen av den administrativa bördan bör minimeras så effektivt som möjligt.

Centralhandelskammaren understöder målet att i bokslutsrapporteringen övergå till ett elektroniskt bokslut och främja bokslutens maskinläsbarhet. Övergången till digital bokslutsrapportering förbättrar möjligheterna att utnyttja ekonomisk information för olika

ändamål och att säkerställa korrektheten i data. På längre sikt kan den digitala bokslutsrapporteringen också minska företagens administrativa börda.

Företagarna i Finland anser att handelsregistrets digitaliseringsmål är motiverade när man genom åtgärderna kan uppnå genuina samhällliga fördelar t.ex. med tanke på verksamhetens kostnadseffektivitet eller genom att förbättra möjligheterna att utnyttja information och minska företagens administrativa börda.

Mikro- och ensamföretagare rf stöder i sig avsikten att främja digital registrering av bokslut, i synnerhet om målet är att minska den administrativa börda som rapporteringsskyldigheterna medför för företagen.

7.4 Yttranden av revisorer och serviceproducenter inom ekonomiförvaltningen

Finlands Revisorer understöder ett förslag som främjar bokslutens digitalisering, strukturerade form och maskinläsbarhet. Digitaliseringen av bokslutsuppgifter förbättrar bokslutsmaterialets kvalitet och användbarhet, när materialet är i strukturerad form. Inlämnandet av bokslutshandlingar i digital form gör det dessutom möjligt att validera dem och övervaka att revisionsskyldigheten fullgörs, vilket i större utsträckning gagnar olika intressentgrupper och samhället.

Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer anser att det är viktigt att man strävar efter att skapa nya verksamhetssätt för att utveckla och främja digitaliseringen av boksluten, inklusive bl.a. deras maskinläsbara format.

Ekonomiadministrationsförbundet stöder genom sina kommentarer projektet och visar att organisationen aktivt har deltagit i utvecklingen och bedömningen av det praktiska genomförandet.

7.5 Övriga organisationer

XBRL Suomi förhåller sig mycket positivt till propositionen som helhet och ser den som ett viktigt och aktuellt steg i digitaliseringen av den ekonomiska rapporteringen i Finland. Enligt yttrandet stöder propositionen starkt målen för EU-regleringen, Finlands digitaliseringsstrategi och det länge förberedda nationella utvecklingsarbetet, där maskinläsbarhet, kvalitet och återanvändning av ekonomisk information står i centrum. Övergången till ett strukturerat, standardiserat digitalt bokslut förbättrar väsentligt företagets, myndigheternas, finansmarknadens och andra intressentgruppers möjligheter att utnyttja ekonomisk information. XBRL Suomi anser att det är särskilt viktigt att propositionen bygger på internationellt etablerade XBRL-standarder och iXBRL-teknik. Detta säkerställer interoperabilitet, en långsiktig utveckling samt att de finländska lösningarna är i linje med EU:s rapporteringsinfrastruktur och den internationella rapporteringsinfrastrukturen.

7.6 Teman i yttrandena

I det följande sammanfattas enligt tema de synpunkter i remissinstansernas yttranden som ansetts vara centrala vid den fortsatta beredningen samt de omständigheter som det i övrigt har varit ändamålsenligt att ta ställning till.

Tillämpningsområde och avgränsningar. Flera remissinstanser ansåg det i princip motiverat att skyldigheten att upprätta digitala bokslut i det första skedet ska gälla aktiebolag och de personbolag vars ansvariga bolagsmän är aktiebolag. Samtidigt understödde de att andelslag,

bostadsaktiebolag, stiftelser och föreningar i detta skede lämnas utanför tillämpningsområdet för de tvingande bestämmelserna (*Finlands näringsliv, Finsk Handel, Centralhandelskammaren*). Också *Finlands Kommunförbund* stödde allmänt målet, eftersom ändringen gäller kommunkoncernernas bolag. Däremot konstaterade *jord- och skogsbruksministeriet* att för att fördelarna med elektroniska bokslut ska kunna förverkligas fullt ut bör man i fortsättningen eftersträva en situation där bostadsaktiebolagen i stor utsträckning är förpliktade att lämna in ett digitalt bokslut till Patent- och registerstyrelsen med hänsyn till bokslutens betydelse för hanteringen av kreditinstitutens säkerheter och risker samt för bostadshandeln. Dessutom understödde *XBRL Suomi* och *Patent- och registerstyrelsen* ett stegvist införande, men föreslog samtidigt senare utvidgningar i synnerhet till stiftelser och andra nu uteslutna aktörsgrupper. *Statistikcentralen* betonade täckningens betydelse på lång sikt och önskade att skyldigheterna i framtiden utvidgas också till andra bolagsformer för att förbättra statistikproduktionens kvalitet och aktualitet.

I preciseringsbehoven framhävdes gränsdragningen i fråga om finansbolag som omfattas av speciallagstiftning. *Social- och hälsovårdsministeriet* och *Finanssiala ry* ansåg att regleringen måste förtydligas så att de nya skyldigheterna inte tillämpas på försäkrings- och arbetspensionsbolag i aktiebolagsform på ett oklart sätt eller i strid med syftet. *Företagarna i Finland* och *Mikro- och ensamföretagare* uttryckte sin oro över den administrativa bördan i synnerhet på det mikro- och ensamföretagardrivna företagsfältet.

Tidsplan och ikraftträdande. I yttrandena upplevs tidsplanen på många håll som stram. *Finlands Revisorer, Centralhandelskammaren, Finanssiala ry, Finlands näringsliv* och *Finsk Handel* föreslog att ikraftträdandet skjuts upp med minst ett eller två år samt rentav indelas i faser efter företagsstorlekskategori så att man hinner hantera effekterna av ändringen. *Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer* och *Mikro- och ensamföretagare* misstänker att tidsplanen är för stram, framför allt för små företag som sköter sin bokföring på egen hand.

Samtidigt anser en del av remissinstanserna att det föreslagna stegvisa ikraftträdandet i regel är realistiskt, om de tekniska kriterierna offentliggörs i god tid och stödet för ibruktagandet är tillräckligt. *Ekonomiadministrationsförbundet* har enligt sitt yttrande gjort en enkät till programvaruföretagen, och ingen av dem som svarade på enkäten ansåg att tidsplanen var omöjlig eller krävande. *Patent- och registerstyrelsen* framhöll för sin del behovet av snabba framsteg för att Finland ska kunna nå upp till referensländernas digitala beredskap. *XBRL Suomi* ansåg att övergångsperioden i sig är tillräcklig, om taxonomierna och anvisningarna publiceras i tid och resursfördelningen är ändamålsenlig.

Principen om ett enda serviceställe och informationsflöden. I yttrandena upprepades att de nuvarande tidsgränserna för inlämnande av bokslut bryter mot principen om ett enda serviceställe.

Finlands näringsliv konstaterar att propositionen flyttar tyngdpunkten i anmälan av bokslut till Patent- och registerstyrelsen, vilket är motiverat med tanke på valideringen och registreringen. Det bör dock säkerställas att Skatteförvaltningen får de uppgifter som den behöver utan dröjsmål. I lagen eller motiveringen är det viktigt att införa en skyldighet att överföra information i realtid från Patent- och registerstyrelsen till Skatteförvaltningen via ett tekniskt gränssnitt.

Skatteförvaltningen konstaterade i sitt yttrande att de företag som hinner upprätta och ge in sitt digitala bokslut till Patent- och registerstyrelsen inom ramen för inlämningstiden för skattedeklarationen redan nu har uppfyllt sin skyldighet att lämna in bokslutet också till Skatteförvaltningen, eftersom Skatteförvaltningen får tillgång till det digitala bokslutet från

Patent- och registerstyrelsen. Detta skulle vara det mest gynnsamma tillvägagångssättet också i den föreslagna nya modellen. Då realiserar den s.k. principen om en gång och ett enda serviceställe till fullo för kunden, och Skatteförvaltningen har inte tillgång till olika versioner av bokslutet. Om företaget däremot inte lämnar in sitt digitala bokslut till Patent- och registerstyrelsen inom den tid som skattedeklarationen ska lämnas in, ska företaget också i det nya förfarandet bifoga ett icke-fastställt bokslut till sin skattedeklaration i t.ex. pdf-format, på samma sätt som för närvarande.

Dessutom anser *Skatteförvaltningen* att den nuvarande maximitiden på åtta månader för inlämnande av bokslut till handelsregistret är rätt lång med beaktande av att aktiebolagen å ena sidan ska upprätta bokslutet inom fyra månader från räkenskapsperiodens utgång och å andra sidan ska lämna in bokslutsuppgifterna till Skatteförvaltningen inom samma tidsfrist även i det fall att bokslutet ännu inte har fastställts. Skatteförvaltningen föreslår därför att man överväger att förkorta tidsfristen för inlämnande av bokslutshandlingar till Patent- och registerstyrelsen så att den motsvarar den tidsfrist som Skatteförvaltningen förutsätter.

Finlands näringsliv och *Finsk Handel* ansåg att det var oskäligt att sanktioner kan påföras för en försening med stöd av både handelsregister- och skattelagstiftningen. *Statistikcentralen* lyfte i sin tur fram behovet av att påskynda tillgången till information för statistikföringen.

Omvandlingstjänsten och den administrativa bördan för mikro- och småföretag. I yttrandena får omvandlingstjänsten ett omfattande stöd. Omvandlingstjänsten ses som ett ändamålsenligt verktyg i övergångsskedet då den gör det möjligt att upprätta ett digitalt bokslut utan egen programvara. *Patent- och registerstyrelsen* föreslår att även nyetablerade företag ska kunna använda tjänsten. *XBRL Suomi* anser att lösningen är bra särskilt för dem som ännu inte tillämpar elektroniska system. *Ekonomiadministrationsförbundet* föreslår att omvandlaren bör vara öppen för alla mikro- och småföretag utan en omsättningsgräns på 100 000 euro. *Finlands näringsliv*, *Finsk Handel*, *Centralhandelskammaren* och *Finlands Revisorer* understödde höjningen av omsättningsgränsen till t.ex. 300 000–500 000 euro eller att gränsen fastställs i enlighet med definitionen av små företag i bokföringslagen.

Likaså anser *Mikro- och ensamföretagare* och *Företagarna i Finland* att det inte är motiverat att begränsa användningen av omvandlingstjänsten. Den föreslagna omsättningsgränsen bör antingen slopas eller höjas så att den omfattar åtminstone alla mikroföretag och ensamföretagare. Också *Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer* föreslog att gränsen höjs till nivån för små företag enligt bokföringslagen.

Samtidigt misstänker *Mikro- och ensamföretagare* och *Företagarna i Finland* att omvandlingstjänstens minskande inverkan på arbetsmängden och kostnaderna kommer att vara liten. Det digitala bokslutet skulle medföra extra arbete jämfört med det nuvarande förfarandet, där bokslutet i pdf-format fogas till skattedeklarationen och Skatteförvaltningen förmedlar bokslutet till Patent- och registerstyrelsen.

Officiellt bokslut och digital signatur. Flera av remissinstanserna tog ställning till vad som anses vara ett officiellt bokslut när digitaliseringen träder i kraft, hur en officiell handling bildas och vilka rättsverkningar den bör ha. I ställningstagandena betonades den digitala formens och underskriftens betydelse för bokslutets officiella karaktär, revisionens roll i verifieringen av det officiella bokslutet och förhållandet mellan den digitala versionen som omvandlingstjänsten producerar och ett bokslut som undertecknats som en handling i pappersformat samt det registrerade digitala bokslutets förhållande till parallella versioner.

I flera yttranden ansågs det att det officiella bokslutet i fortsättningen ska vara en digital, signerad och strukturerad handling som har godkänts och undertecknats av bolagets styrelse. *Patent- och registerstyrelsen* och *XBRL Suomi* betonade att det officiella bokslutet uppkommer först när den digitala handlingen har undertecknats av bolagets organ. Likaså ansåg *Finlands näringsliv* och *Centralhandelskammaren* att det för att ett bokslut ska vara officiellt också förutsätts en enhetlig och tillförlitlig metod för elektronisk underskrift, som ska fastställas av Patent- och registerstyrelsen.

Patent- och registerstyrelsen framhöll att omvandlingstjänsten endast producerar en teknisk iXBRL-version och inte en officiell handling, eftersom bokslutet är slutligt först när det har undertecknats. *Ekonomiadministrationsförbundet* och *Finlands näringsliv* ansåg det nödvändigt att det i lagtexten görs en tydlig åtskillnad mellan den tekniska versionen och det officiella bokslutet. *Mikro- och ensamföretagare* och *Företagarna i Finland* betonar att det behövs tydliga anvisningar så att företagen inte felaktigt betraktar en version som producerats med omvandlaren som ett officiellt bokslut.

Finlands Revisorer framförde som sin uppfattning att enligt utkastet är det digitala bokslutet för en digitalt rapporterade bokföringsskyldig det s.k. officiella bokslutet som ska undertecknas. Detta innebär en förändring jämfört med nuläget, där de bokslut som registrerats i handelsregistret är kopior. Organisationen stöder det föreslagna målet att det digitala bokslutet ska vara ett officiellt bokslut, men föreslår ändå att man stegvis och kontrollerat övergår till detta inom en tillräckligt lång övergångsperiod.

Digital signatur. Enligt *Patent- och registerstyrelsens* yttrande är det redan nu möjligt att i bokslutsprogrammen använda signaturtekniker för digitala dokument. Införandet av teknikerna förutsätter förpliktande bestämmelser i lag. Patent- och registerstyrelsen kan genom sina beslut bestämma att signaturen ska omfatta identifiering i tre steg och att signaturen ska vara en godkänd elektronisk underskrift enligt EU:s eIDAS-förordning. XBRL International har redan publicerat en rekommendation om ett standardiserat sätt att införa signaturer för XBRL-filer, vilket gör det motiverat att utreda införandet av signaturteknologi inom en snar framtid. *XBRL Suomi* konstaterar att för att uppnå ställningen som officiellt bokslut bör det digitala bokslutet ha undertecknats elektroniskt. För detta är den föreslagna övergångsperioden inte tillräcklig, men införandet kan ske stegvis under de närmaste åren. Också enligt *Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer* och *Finlands näringslivs* uppfattning finns det för närvarande inte förutsättningar för att underteckna digitala dokument. Det praktiska genomförandet bör säkerställa en smidig och enhetlig signeringsprocess. Företag och revisorer måste kunna använda en enda signaturplattform som uppfyller eIDAS-kraven för att undvika parallella processer och extra kostnader. Likaså är det enligt *Kommunförbundet* nödvändigt att förtydliga regelverken om digitala signaturer.

Patent- och registerstyrelsen anser det vara nödvändigt att tydligt föreskriva om ett befullmäktigande med stöd av vilket verket kan bestämma om de tekniska kraven för undertecknande. Också *justitieministeriet* lyfte fram behovet av att utvidga Patent- och registerstyrelsens behörighet att meddela föreskrifter till att gälla underskrifter och behovet av en bedömning med tanke på grundlagen.

Revisorns roll. *Finlands Revisorer* anser att revisionen ska gälla det digitala bokslutet, om det har undertecknats som ett officiellt bokslut. Då utvidgas revisorns uppgiftsområde, eftersom särskilda granskningsåtgärder ska vidtas på grund av den digitala formen. I konsekvensbedömningen bör det beaktas att den digitala formen ökar revisorernas arbetsmängd särskilt under övergångsperioden och därmed också bolagens revisionskostnader. Också *Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer* påpekar att omfattningen av de digitala märkningarna

och det digitala bokslutets officiella ställning inverkar på ansvaret. I sista hand intygar revisorn att de digitala märkningarna av boksluten har gjorts på rätt sätt.

Patent- och registerstyrelsens bestämmanderätt, taxonomier och validering. I yttrandena ansågs allmänt det förfarande som föreslås i lagutkastet där Patent- och registerstyrelsen fastställer de tekniska ramvillkoren för taxonomierna och iXBRL-märkningarna vara ändamålsenligt. *XBRL Suomi* föreslog dessutom att det föreskrivs om Patent- och registerstyrelsens rätt att låta bli att registrera tekniskt bristfälligt material. *Finanssiala ry* ansåg det vara bra att taxonomiuppdateringarna föreslås bli publicerade ett halvt år innan rapporteringsperioden inleds. *Patent- och registerstyrelsen* betonade att man med hjälp av tekniska valideringar kan säkerställa materialets tekniska integritet, men inte att innehållet är fullständigt.

Remissinstansernas kompletterande förslag gällde omfattningen av den delegering som ska ges till Patent- och registerstyrelsen, den lagtekniska formuleringen och detaljerna i märkningarna. Patent- och registerstyrelsens bemyndigande att meddela föreskrifter enligt den gällande lagen (3 kap. 9 § 5 mom. i bokföringslagen) har i lagutkastet utvidgats till att även omfatta elektroniska underskrifter. *Justitieministeriet* påpekade att ändringsförslaget inte har behandlats i motiveringen till lagstiftningsordningen i propositionsutkastet. *Justitieministeriet* anser det motiverat att man i propositionen beaktar de förutsättningar som föreskrivs i grundlagen för myndigheternas normgivningsbemyndigande. *Kommunförbundet* ansåg att bemyndigandets innehåll delvis förblir oklart. *Centralhandelskammaren* föreslog att iXBRL-märkningarnas detaljnivå och märkningen av noterna begränsas på lagstiftnings- eller förordningsnivå, eftersom arbetsbördan i avgörande grad är beroende av märkningsnivån. *Skatteförvaltningen* ansåg det ändamålsenligt att skattebaserade ändringar i taxonomierna kan göras flexibelt.

Filialer och överlappande rapportering. I yttrandena föreslogs en precisering av att huvudrörelsens digitala bokslut räcker till för att uppfylla filialens skyldighet i Finland, varvid dubbel rapportering undviks. Detta framfördes av *Finlands näringsliv* och *Finsk Handel*. *Finanssiala ry* understöder ett förslag där det digitala bokslutet som en huvudrörelse belägen i EU har rapporterat i sin hemstat är tillräckligt.

Konsekvensbedömning. I yttrandena sågs omfattande fördelar med digitaliseringen i fråga om informationens kvalitet och användbarhet och i myndighetssamarbetet.

Med hänvisning till konsekvensbedömningsrapporten för projektet Företagets digitala ekonomi nämnde Patent- och registerstyrelsen följande systemfördelar och samhällseliga fördelar med digitaliseringen:

- En övergång till digital rapportering är väsentlig med tanke på EU:s globala konkurrenskraft.
- Digitaliseringen förbättrar företagets produktivitet och effektiviserar den offentliga förvaltningen.
- Den digitala rapporteringen minskar den administrativa bördan bl.a. genom att göra det lättare för företag att utträta ärenden med myndigheter.
- Myndigheterna får den information som de behöver bättre än tidigare utan separat begäran om varje uppgift av företaget.
- Med hjälp av digitaliseringen kan företagets processer automatiseras.

- I och med företagens digitala rapportering förbättras informationens kvalitet.
- Företagen har lättare att ansöka om finansiering när den digitala rapporteringen utvecklas.
- I och med den omfattande användningen av digitala bokslut erhålls information av bättre kvalitet för olika användningsbehov i samhället.
- Strukturerad information kan utnyttjas och analyseras effektivare än för närvarande och användas bättre än tidigare i företagens och myndigheternas beslutsfattande.

Tullen betonade att myndighetsinspektionerna effektiviseras, medan *Statistikcentralen* lyfte fram att informationens aktualitet och täckning förbättras. *Jord- och skogsbruksministeriet* förväntar sig i framtiden fördelar för bostadsaktiebolagen, om deras bokslutsuppgifter digitaliseras i större utsträckning. *XBRL Suomi* lyfte på basis av erfarenheter fram möjligheterna att utnyttja strukturerade bokslut och öppna data.

Justitieministeriet kritiserade nyttoanalyserna som delvis för optimistiska och ansåg bl.a. att det digitala formatet inte kan påverka tillgången till finansiering. Samtidigt konstaterade *Patent- och registerstyrelsen* att fördelarna för det allmänna genom digital ekonomisk rapportering bör lyftas fram och att hela samhällsekonomin gynnas av digitaliseringen. Dessutom konstaterar Patent- och registerstyrelsen att konsekvenserna av digitaliseringen i övrigt har beskrivits korrekt i utkastet till regeringsproposition. *Kommunförbundet* och *Företagarna i Finland* ansåg att konsekvensbedömningarna var otillräckliga med tanke på den som upprättar bokslutet. Likaså beskrev *Mikro- och ensamföretagare* i sitt yttrande praktiska utmaningar och merkostnader för dem som har begränsad beredskap för elektronisk ekonomiförvaltning. *Centralhandelskammaren* hänvisade i sin tur till den snabba utvecklingen av artificiell intelligens, som enligt organisationen kan minska mervärdet av iXBRL-märkningar, särskilt i fråga om noterna.

Ekonomiadministrationsförbundet konstaterade däremot i sitt yttrande att revisionsbyråbranschen redan har erfarenhet av bokslut med digital struktur och behandlingen av dem. När en bokförare med ett bokföringsprogram upprättar ett bokslut med digital struktur, är bokföraren inte nödvändigtvis ens medveten om det digitala formatet i sitt praktiska arbete.

7.7 Fortsatta åtgärder på basis av bedömningen av remissvaren

Tillämpningsområde och avgränsningar. För att förtydliga tillämpningsområdet har propositionen preciserats genom att det till bokföringslagen fogas en uttrycklig bestämmelse, enligt vilken bestämmelserna om digitalt rapporterade bokföringsskyldiga inte tillämpas på kreditinstitut, försäkringsbolag och arbetspensionsbolag eller deras filialer.

Termen *digitalföretag* har ersatts med det tydligare begreppet *digitalt rapporterande bokföringsskyldig*.

Tidsplan och ikraftträdande. Flera remissinstanser ansåg att tidsplanen för ikraftträdandet är för stram, varför ikraftträdandet av ändringen av bokföringslagen har skjutits upp med ett halvt år så att lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2027. Lagarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 och därefter. På sådana digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer ska bokföringslagen dock tillämpas på räkenskapsperioder som börjar först den 1 juli 2028 eller därefter.

Principen om ett enda serviceställe och informationsflöden. Liksom Skatteförvaltningen konstaterade i sitt yttrande har i nuläget de företag som hinner upprätta och ge in sitt digitala bokslut till Patent- och registerstyrelsen inom ramen för inlämningstiden för skattedeklarationen uppfyllt sin skyldighet att lämna in bokslutet också till Skatteförvaltningen, eftersom Skatteförvaltningen får tillgång till det digitala bokslutet från Patent- och registerstyrelsen. Om företaget däremot inte lämnar in sitt digitala bokslut till Patent- och registerstyrelsen inom den tid som skattedeklarationen ska lämnas in, ska företaget också i det nya förfarandet bifoga ett icke-fastställt bokslut till sin skattedeklaration i t.ex. pdf-format, på samma sätt som för närvarande. Med beaktande av principen om ett enda serviceställe och Skatteförvaltningens påpekande om den nuvarande rätt långa maximitiden på åtta månader för inlämnande av bokslut till handelsregistret och Statistikcentralens behov av att påskynda tillgången till information för statistikföring, ska det i fortsättningen separat utredas om tidsfristen för inlämnande av bokslutshandlingar till Patent- och registerstyrelsen skulle kunna förkortas så att den motsvarar den tidsfrist som förutsätts för inlämnande av skattedeklarationen.

Omvandlingstjänst. Flera remissinstanser ansåg att det är onödigt att begränsa användningen av omvandlingstjänsten till företag med en omsättning på högst 100 000 euro eller att omsättningsgränsen är för låg. Därför ges alla mikro- och småföretag enligt bokföringslagen möjlighet att använda omvandlingstjänsten.

Propositionen har preciserats genom att hänvisningen till verksamhetsberättelsen i 3 kap. 8 b § 2 mom. i bokföringslagen stryks från propositionsutkastet. Omvandlingstjänsten är utformad för omvandling av bokslut till digital form. Omvandlingstjänsten kan inte omvandla verksamhetsberättelser till digital form.

Officiellt bokslut och digital signatur. En del av remissinstanserna ansåg att det för närvarande inte finns förutsättningar för att underteckna digitala dokument. *XBRL Suomi* konstaterade att för att uppnå ställningen som officiellt bokslut bör det digitala bokslutet ha undertecknats elektroniskt, men den föreslagna övergångsperioden är inte tillräcklig för detta. På grundval av yttrandena har bestämmelserna om digitala signaturer strukits ur propositionen. Rättsläget förblir till denna del oförändrat. Som officiellt bokslut betraktas ett bokslut som fastställts vid bolagsstämman och undertecknats av styrelsen samt en eventuell verkställande direktör. Detta ursprungliga undertecknade bokslut förblir i bolagets besittning. Det digitala bokslutet, som lämnas in till Patent- och registerstyrelsen, är till sin juridiska karaktär en kopia. Detta rättsläge är också förenligt med hållbarhetsrapporterande företags digitala bokslut enligt 7 kap. i bokföringslagen.

Patent- och registerstyrelsens bestämmanderätt, taxonomier och validering. En del av remissinstanserna ansåg att iXBRL-märkningarnas detaljnivå och märkningarna av noterna bör begränsas på lagstiftnings- eller förordningsnivå. Begränsningen har gjorts i 8 a § 2 mom. i bokföringslagen. Patent- och registerstyrelsen fastställer redan för närvarande den taxonomi som ska användas i aktiebolag för frivilliga digitala bokslut och förbereder sig i samarbete med de centrala intressentgrupperna på att skapa och införa nationella märkningar av verksamhetsberättelsen (taxonomi) inom den närmaste framtiden. Detta förfarande har ansetts vara flexibelt och när det gäller taxonomierna har det inte tidigare funnits något särskilt att påpeka.

Från det 3 kap. 8 a § 1 mom. i bokföringslagen som föreslogs i propositionsutkastet har hänvisningen till 1 kap. 3 § i handelsregisterlagen som gäller anmälan strukits. Således är 3 kap. 8 a § i bokföringslagen ett självständigt bemyndigande om att Patent- och registerstyrelsen får utfärda föreskrifter om märkningarna av de handlingar som nämns i 3 kap. 8 a § i bokföringslagen.

Från det 3 kap. 9 § 5 mom. i bokföringslagen som föreslogs i propositionsutkastet har bemyndigandet för Patent- och registerstyrelsen att utfärda föreskrifter om elektronisk underskrift slopats.

Tidpunkten för uppdateringarna av taxonomin har preciserats så att Patent- och registerstyrelsen, före utgången av juni året före respektive kalenderår som ska *rapporteras*, ska publicera sitt beslut om boksluts- eller verksamhetsberättelsetaxonomin för kalenderåret i fråga.

Filialer och överlappande rapportering. I propositionen föreslås att om huvudrörelsen är belägen inom EES-området är en finländsk filial inte skyldig att upprätta och ge in ett digitalt bokslut i Finland. Eftersom kraven på digital form i de aktuella direktiven på samma sätt som i Finland även genomförs på annat håll inom EES-området, är aktiebolagen redan med stöd av lagstiftningen i respektive registreringsstat skyldiga att iaktta det digitala formatet, och deras bokslutsuppgifter fogas till Bris av en myndighet i registreringsstaten.

Konsekvensbedömning Konsekvensbedömningen har kompletterats med avseende på den administrativa bördan för mikro- och småföretag, programvaruleverantörer som erbjuder digitala bokslut och revision.

8 Specialmotivering

8.1 Bokföringslagen

3 kap. Bokslut och verksamhetsberättelse

8 §. *Upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse som fysiska handlingar eller i digital form.* Paragrafen är ny. Den gäller de ”räkenskapshandlingar” som avses i bolagsrättsdirektivet, dvs. resultaträkningen, balansräkningen, noterna och en eventuell finansieringsanalys samt den verksamhetsberättelse som eventuellt ska fogas till bokslutet. Om revisionsanteckning föreskrivs separat i 3 kap. 4 § i revisionslagen.

Paragrafens *1 mom.* förtydligar att de handlingar som omfattar bokslutet och verksamhetsberättelsen kan upprättas antingen som fysiska handlingar eller i digital form. Det är även i nuläget tillåtet att använda båda formerna. Rättsläget förändras dock i och med skyldigheten enligt 2 mom.

I *första meningen i 2 mom.* föreskrivs det att ett aktiebolags bokslut och verksamhetsberättelse uteslutande ska upprättas i digital form. Det är fråga om juridiska personer som är införda i handelsregistret uttryckligen som aktiebolag. Vid sidan av aktiebolag utsträcks samma skyldighet att iaktta den digitala formen också att gälla personbolag (dvs. öppna bolag och kommanditbolag), vars samtliga ansvariga bolagsmän är aktiebolag eller öppna bolag eller kommanditbolag, vars samtliga ansvariga bolagsmän är aktiebolag.

Skyldigheten grundar sig på bolagsrättsdirektivet. Artiklarna 14a, 16.6 och 19b samt bilaga IIB förutsätter att även personbolags bokslutshandlingar offentliggörs i maskinläsbart och sökbart format eller som strukturerade data.

Bolagsrättsdirektivet gäller förpliktande enligt artikel 14a k sådana bokslutshandlingar som ska offentliggöras av personbolag i enlighet med direktiven 86/635/EEG, 91/674/EEG och 2013/34/EU. Detta avser endast de personbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman; ett öppet bolag eller ett kommanditbolag, som har ett öppet bolag som ansvarig bolagsman eller

ett kommanditbolag, som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman. Detta överensstämmer med skyldigheten att registrera bokslutet och verksamhetsberättelsen enligt 3 kap. 9 § 1 mom. 2 och 3 punkten i bokföringslagen.

De aktiebolag och personbolag som avses ovan kallas enligt definitionen i momentet ”digitalt rapporterande bokföringsskyldig”. Definitionen främjar lagtekniskt läsbarheten av de relevanta bestämmelserna.

Skyldigheten ska inte som tvingande gälla t.ex. andelslag, bostadsaktiebolag, stiftelser eller föreningar eller andra privaträttsliga juridiska personer.

Med stöd av 4 mom. faller också kreditinstitut och försäkringsbolag (inkl. arbetspensionsbolag) utanför tillämpningsområdet. Om dessa former av juridisk person föreskrivs separat och deras verksamhet är föremål för särskild myndighetstillsyn.

Bestämmelser om inlämnande av bokslut och verksamhetsberättelse för en digitalt rapporterande bokföringsskyldig till handelsregistret finns i förslaget till 9 § 6 mom. nedan. Med stöd av 6 mom. i den paragrafen får också andra bokföringsskyldiga – såsom andelslag, föreningar och bostadsaktiebolag – använda det digitala formatet vid registeranmälan. Detta förutsätter dock att Patent- och registerstyrelsen meddelar ett beslut som styr förfarandet i fråga om respektive typ av juridisk person.

Ett i lagens 7 kap. avsett hållbarhetsrapporterande företag är redan i den gällande lagen skyldigt att iakttä det digitala formatet. *Andra meningen i 3 mom.* omfattar en hänvisning till det nämnda kapitlet, som tillämpas uttömmande på hållbarhetsrapporterande företag både när det gäller upprättande och registrering av handlingar. Således gäller detta moment och de övriga bestämmelser som föreslås bli fogade till 3 kap. inte hållbarhetsrapporterande företag.

Bestämmelser om i Finland etablerade filialers skyldighet att lämna bokslutsuppgifter till registermyndigheten finns i handelsregisterlagen. I enlighet med denna systematik föreslås separata bestämmelser om digital form för uppgifter som gäller filialer i handelsregisterlagen. I informativt syfte *omfattar tredje meningen i 3 mom.* en laghänvisning om detta.

Ikraftträdandebestämmelsen som föreslås nedan graderar skyldigheten att övergå till digital form tidsmässigt så att den först gäller digitalt rapporterande bokföringsskyldiga som ska ha en revisor; för dem gäller övergången räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. I det andra skedet, dvs. för räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2028, ska också andra digitalt rapporterande bokföringsskyldiga tillämpa den digitala formen. Bestämmelser om utvidgning av skyldigheten till andra juridiska personer utfärdas eventuellt senare separat.

8 a §. *Den digitala formens innehåll.* Paragrafen är ny. Bestämmelsen är likartad vad som föreskrivs om hållbarhetsrapporterande företag i 7 kap. 22 § 2 och 3 mom. samt 23 § 1 och 2 mom.

För att underlätta registreringen av bokslut utfärdar Patent- och registerstyrelsen, i egenskap av nationell registermyndighet, närmare bestämmelser om de tekniska omständigheterna. I detta syfte förpliktas i 1 mom. också andra än hållbarhetsrapporterande företag som avses i 7 kap. att använda det datatekniska XHTML-språket som digitalt format.

Genom registermyndighetens försorg fastställs också PRS-identifieringar (på iXBRL-märkspråket) för genomförandet av bolagsrättsdirektivet och ändringarna i det på bokföringsskyldiga som rapporterar digitalt. Denna behörighet omfattar inte börsnoterade

företag för vilka det i Esef-förordningen redan finns uttömmande bestämmelser om den elektroniska formen för bokslutsrapportering, med undantag av att ett börsnoterat moderföretags eget bokslut ska märkas med digitala PRS-identifieringar, såsom framgår av det gällande 7 kap. 23 § 3 mom.

Ett myndighetsbeslut om PRS-identifiering benämns ett beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin, som är en strukturerad och standardiserad datamodell för digital form.

Paragrafens 2 mom. bemyndigar registermyndigheten att upprätta s.k. PRS-identifieringar i ändamålsenlig omfattning, vilket innebär att alla punkter i bokslutet eller verksamhetsberättelsen inte specificeras med PRS-identifieringar. Bemyndigandet är lika omfattande som det som föreskrivs om hållbarhetsrapporterande företag i 7 kap. 23 § 2 mom.

Avsikten med bemyndigandet i 3 mom. är att bereda sig på en situation där XHTML-formatet eventuellt inte längre är användbart eller ändamålsenligt till följd av den datatekniska utvecklingen.

I 4 mom. begränsas registermyndighetens behörighet i fråga om uppdateringar av boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin. För att de bokföringsskyldiga som rapporterar digitalt och programvaruleverantörerna ska få information om PRS-identifieringarna i tillräckligt god tid publicerar Patent- och registerstyrelsen sitt beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin före utgången av juni året före respektive kalenderår som ska rapporteras. Bestämmelsen är dock inte avsedd att vara helt undantagslös. För att genomföra tvingande EU-lagstiftning eller annan nationell lagstiftning kan man avvika från tidsfristen så att den gällande taxonomin kompletteras eller preciseras till behövliga delar. Detsamma gäller en eventuell ändring av beskattningsförfarandet. Möjligheten till undantag hjälper på så sätt företaget att anpassa sin rapportering enligt de nya tvingande förpliktelserna inom den tidsplan som förutsätts av det.

8 b §. Omvandlingstjänst. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs det om den omvandlingstjänst som Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller. Som ett alternativ till det moderna utnyttjandet av en programvara för ekonomiförvaltning kan mindre företag omvandla sina bokslut till digital form i den avgiftsfria tjänst som Patent- och registerstyrelsen tillhandahåller. Andra handlingar som hänför sig till bokslutet, såsom verksamhetsberättelsen eller revisionsberättelsen, omvandlas inte till digital form med hjälp av omvandlingstjänsten.

Tjänsten begränsas till sådana mikro- och småföretag som avses i bokföringslagen, så att den inte på ett mer än obetydligt sätt ska påverka verksamhetsförutsättningarna för företagsverksamhet som gäller programvarutjänster inom ekonomiförvaltning. Sålunda ska företag som är större än mikro- och småföretag själva använda en programvara för ekonomiförvaltning eller anlita revisionsbyråernas tjänster för att producera det digitala bokslutet. Ett företag som omfattas av omvandlingstjänsten kan också välja att handla på motsvarande sätt. På så sätt övergår alla aktiebolag och personbolag – oavsett företagsstorlek – från förfarandet där boksluten lämnas in i icke-strukturerad form till Patent- och registerstyrelsen.

Paragrafens 2 mom. innehåller en förtydligande bestämmelse om att ett digitalt bokslut som skapats med hjälp av omvandlingstjänsten ännu separat ska ges in för registrering i enlighet med 3 kap. 9 §. Omvandlingstjänsten genomför således inte i sig några registreringsåtgärder, utan de hör till varje bokföringsskyldigs uppgifter. Således ersätter omvandlingstjänsten inte upprättandet av bokslutet eller inlämnandet av bokslutet för registrering.

Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om användningen av omvandlingstjänsten genom beslut av Patent- och registerstyrelsen.

8 c §. *Noter till digitalt rapporterande bokföringsskyldigas bokslut och koncernbokslut.* Paragrafen är ny. Till kapitlet fogas en bestämmelse om de särskilda krav på noterna för en digitalt rapporterande bokföringsskyldig som ska registreras separat digitalt så att de är allmänt tillgängliga i EU:s system för sammankoppling av handelsregister (eng. *Business Register Interconnection System*, nedan även kallat ”Bris”) enligt artikel 22 i bolagsrättsdirektivet. I egenskap av nationell registermyndighet i Finland har Patent- och registerstyrelsen till uppgift att se till att dessa uppgifter upprätthålls i systemet. Registrerade uppgifter finns tillgängliga genom den europeiska e-juridikportalen (eng. *European e-Justice Portal*) och genom ingångar som inrättats av medlemsstaterna.

Genom bolagsrättsdirektivet (EU) 2017/1132 och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1042 föreskrivs det om Bris, som har varit i funktion sedan den 8 juni 2017. Systemet gör det möjligt att på EU-nivå få tillgång till företagsuppgifter och handlingar som lagrats i medlemsstaternas handelsregister via den europeiska e-juridikportalen. Genom Bris kan handelsregistren också utbyta information med varandra, t.ex. om gränsöverskridande företagsomstruktureringar och filialer.

I enlighet med den gällande bokföringslagstiftningens systematik föreskrivs det om krav på noter dels i bokföringsförordningen (1339/1997), dels i förordningen om uppgifter som ska tas upp i små- och mikroföretags bokslut (1753/2015). Förslaget avviker från denna systematik. Eftersom bestämmelsen är viktig vid presentationen av digitala uppgifter är det dock motiverat att föreskriva om den på lagnivå. Lösningen är också lagtekniskt ändamålsenlig. Om man inte skulle förfara på detta sätt, skulle man vara tvungen att föreskriva om samma sak separat i de båda ovannämnda förordningarna.

Paragrafens 1 mom. förpliktar till att i noterna ange EUID-koden och antalet anställda hos en digitalt rapporterande bokföringsskyldig. Dessa krav grundar sig på artiklarna 16.1 och 19.2 i bolagsrättsdirektivet.

Den EUID-kod som avses i 1 punkten (eng. *European Unique Identifier*) är EU-omfattande och möjliggör identifiering av företag och kontakter mellan handelsregister i olika EU-länder via Bris, vilket minskar överlappningar och fel i uppgifterna. I Finland bildas EUID-koden av landskoden ”FI”, handelsregistrets kod och FO-numret. Ett företag får i Finland automatiskt en EUID-kod när det registreras i handelsregistret.

Det krav på uppgifter om antalet arbetstagare som avses i 2 punkten motsvarar det som föreskrivs i den gällande 2 kap. 8 § 1 mom. 1 punkten i bokföringsförordningen. Det föreslås dock inte att den nämnda punkten i förordningen upphävs i och med den nu föreslagna bestämmelsen, eftersom det inte är fråga om överlappande reglering. Punkten behöver hållas kvar i förordningen för att tillgodose informationsbehoven som hänför sig till andra än digitalt rapporterande bokföringsskyldiga. Detsamma gäller 3 kap. 11 § om personal i förordningen om uppgifter som ska tas upp i små- och mikroföretags bokslut.

Paragrafens 2 mom. om digitalt rapporterande bokföringsskyldigas moderföretag inom EES-området baserar sig på artikel 19b.1 a led i i bolagsrättsdirektivet. Informationskraven är förenliga med den artikeln.

Det föreslagna 3 mom. gäller en situation där en digitalt rapporterande bokföringsskyldig har bestämmande inflytande i ett företag som är beläget i Finland eller i en annan EES-stat enligt

den gällande 1 kap. 6 §. I och med sin ställning som moderföretag som grundar sig på bestämmande inflytande är en digitalt rapporterande bokföringsskyldig skyldig att uppge EUID-koderna och andra uppgifter om de dotterföretag som har sammanställts med koncernbokslutet och som det föreskrivs om i momentet i överensstämmelse med artikel 19b.1 b led i i bolagsrättsdirektivet.

Paragrafens 4 mom. gäller situationer där moderföretaget till en digitalt rapporterande bokföringsskyldig är beläget utanför EES-området. Informationskraven härrör från artikel 19b.1 a led ii i bolagsrättsdirektivet med samma innehåll. I den föreslagna bestämmelsen förutsätts ingen uppgift om EUID-kod, eftersom den inte är i bruk utanför EES-området.

I en situation som avses i 5 mom. är en digitalt rapporterande bokföringsskyldig ett dotterföretag till ett annat finskt företag eller ett annat EES-företag som i sin tur som dotterföretag hör till ett moderföretag utanför EES-området, och detta yttersta moderföretag (1 kap. 10 §) inte själv upprättar ett koncernbokslut. Då ska det företag i Finland eller någon annanstans inom EES som utövar bestämmande inflytande över en digitalt rapporterande bokföringsskyldig i egenskap av ”mellanliggande moderföretag” upprätta ett koncernbokslut enligt bokslutsdirektivet. Detta mellanliggande moderföretags EUID och övrig information som förutsätts i artikel 19b.1 a led ii i bolagsrättsdirektivet ska med stöd av den föreslagna bestämmelsen anmälas i den digitalt rapporterande bokföringsskyldigas eget bokslut.

I 6 mom. åläggs en digitalt rapporterande bokföringsskyldig att på det sätt som förutsätts i artikel 19b.1 b led ii i bolagsrättsdirektivet lämna uppgifter också om sådana dotterföretag som är belägna utanför EES-området. Eftersom EUID inte används någon annanstans än inom EES-området, krävs det inte i den föreslagna bestämmelsen.

Paragrafens 7 mom. är en förtydligande bestämmelse om Patent- och registerstyrelsens uppgift som Finlands nationella registermyndighet i Bris. I denna uppgift ansvarar verket i enlighet med artikel 19b.3 i bolagsrättsdirektivet för att informationen om varje digitalt rapporterande bokföringsskyldig uppdateras i enlighet med det senaste bokslutet som den digitalt rapporterande bokföringsskyldiga har gett in för registrering.

9 §. Inlämnande av bokslut och verksamhetsberättelse för registrering. Paragrafens 1 mom. ändras så att det motsvarar skyldigheterna i det andra digitaliseringsdirektivet. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska således lämnas in för registrering i digital form, om det är fråga om en digitalt rapporterande bokföringsskyldig.

I 2 mom. föreskrivs det om de bokföringsskyldiga som kan ge in sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som fysiska handlingar för registrering. I 3 mom. preciseras att för koncernens moderföretag bestäms storleksgränserna enligt 2 mom. 4 punkten utifrån koncernbokslutet.

Paragrafens 4 mom. motsvarar vad som tidigare föreskrivits i 2 mom. om den registreringsskyldighet för hållbarhetsrapporterande företag som föreskrivs särskilt i 7 kap.

Paragrafens 5 mom. motsvarar det tidigare 4 mom. och tidsfristerna för att ge in bokslut och verksamhetsberättelse för registrering ändras inte.

Paragrafens 6 mom. möjliggör dessutom att förutom aktieföretag och andra digitalt rapporterande bokföringsskyldiga också andelslag och andra bokföringsskyldiga kan använda digital form i sin registreringsanmälan: detta förutsätter dock för ordningens skull att Patent- och registerstyrelsen separat beslutar om att tillåta förfarandet. Det är också fråga om de berörda

bokföringsskyldigas val enligt egen prövning: de kan fortsättningsvis hålla sig till den nuvarande verksamhetsmodellen, där en kopia av bokslutet och verksamhetsberättelsen som upprättats i form av fysiska handlingar ges in till registermyndigheten.

Ordalydelsen i 7 mom. preciseras, jämfört med det tidigare 5 mom., så att det motsvarar terminologin i de föreslagna 8–8 c § för att förtydliga att momentet gäller handlingars digitala form.

7 kap – Hållbarhetsrapport

24 §. *Digital form för revisionsberättelsen och hållbarhetsgranskningsberättelsen.* I den gällande paragrafen föreskrivs det om digital form för hållbarhetsrapporterande företags revisionsberättelse och hållbarhetsgranskningsberättelse. Det är dock ändamålsenligt att flytta innehållet i bestämmelsen i fråga till revisionslagen.

Ikraftträdandebestämmelse

Med stöd av den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen tillämpas lagen på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 i fråga om sådana digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som är skyldiga att välja en revisor för att granska bokslutet och verksamhetsberättelsen samt ett eventuellt koncernbokslut.

Med val av revisor avses utöver grunden för revisionsskyldigheten enligt 2 kap. 2 § i revisionslagen också andra eventuella fall där en revisor ska väljas (t.ex. på basis av bolagsordningen eller genom föreskrift av Patent- och registerstyrelsen).

I fråga om sådana digitalt rapporterade bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer tillämpas lagen på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2028 eller därefter.

8.2 Handelsregisterlagen

2 kap. – Anmälningar och ansökningar

11 §. *Filialers anmälningskyldighet.* I 3 mom. stryks kravet på revision, eftersom artikel 38.1 i bolagsrättsdirektivet inte förutsätter revision av filialens bokslutsuppgifter och det inte är motiverat med ytterligare nationella bestämmelser i detta ärende.

Det föreslagna 5 mom. förtydligar en situation där en i 2 mom. avsedd utländsk näringsidkare som grundat en filial i Finland inte jämställs med ett aktiebolag som avses i bilaga II till bolagsrättsdirektivet, utan till exempel med ett personbolag. En sådan näringsidkare omfattas inte av skyldigheten att registrera bokslut enligt direktivet; när det gäller den är det fråga om en nationell bestämmelse i Finland. Eftersom EU:s Bris har till uppgift att förmedla information enbart om företag som är verksamma i aktiebolagsform och om deras filialer, är det inte nödvändigt att koppla uppgifter om andra juridiska personer till systemet på uppdrag av Patent- och registerstyrelsen.

Det nya 6 mom. kompletterar paragrafen med kravet på digital form som följer av artikel 38.1 i bolagsrättsdirektivet. Kravet gäller en sådan finländsk filial som avses i 3 mom. och som förvaltas av en utländsk näringsidkare. Om en utländsk näringsidkares bokslutshandlingar inte har upprättats i enlighet med bokslutsdirektivet eller på motsvarande sätt, ska

bokslutshandlingarna för verksamheten vid näringsidkarens filial i Finland upprättas och registreras i digital form för att de ska kunna hållas tillgängliga inom Bris.

På det sätt som avses i direktivet begränsas kravet på digital form att gälla utländska näringsidkare som är jämförbara med aktiebolag. I praktiken kan det vara fråga om en näringsidkare som är belägen utanför EES-området och för vilken den juridiska personens form t.ex. är ett personbolag. Eftersom bokslutsdirektivet och bolagsrättsdirektivets bestämmelser om digital form på samma sätt som i Finland även genomförs på annat håll inom EES-området, är aktiebolagen redan med stöd av lagstiftningen i respektive registreringsstat skyldiga att iaktta det digitala formatet, och deras bokslutsuppgifter fogas till Bris av en myndighet i registreringsstaten.

Ikraftträdandebestämmelse

Handelsregisterlagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027. Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 och därefter.

8.3 Revisionslagen

3 kap. Innehållet i revisionen och hållbarhetsgranskningen

4 §. Revisionsanteckning. Till paragrafens sista mening fogas ett tillägg om att revisionsanteckningen på ett i 3 kap. 8 a § i bokföringslagen avsett bokslut som upprättats i digital form ska göras digitalt.

5 §. Revisionsberättelse. Till sista meningen i 1 mom. fogas ett tillägg om att revisionsberättelsen i fråga om bokslut som upprättats i digital form ska göras upp digitalt.

Bolagsrättsdirektivet förutsätter inte i sig att revisionsberättelsen görs upp i digital form, men liksom verksamhetsberättelsen ska den ges in digitalt för att uppfylla registreringskravet enligt 3 kap. 12 § i bokföringslagen och för att motsvara vad som i den gällande 7 kap. 24 § i bokföringslagen föreskrivs om hållbarhetsrapporterande företags revisionsberättelse.

Även i revisionsberättelsen är XHTML-formatet motiverat, eftersom det också i övrigt iaktas i bokslutsrelaterade registreringsanmälningar.

5 a §. Hållbarhetsgranskningsberättelse. Som första mening till 6 mom. fogas ett tillägg om att hållbarhetsgranskningsberättelsen ska upprättas digitalt.

I och med tillägget upphävs den till sitt innehåll överlappande 7 kap. 24 § i bokföringslagen. Det är logiskt att föreskriva om upprättandet av hållbarhetsgranskningsberättelsen digitalt i revisionslagen, som också till övriga delar gäller denna handling.

Ikraftträdandebestämmelse

Revisionslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027. Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. Revisionsanteckningen görs på bokslutet och en revisionsberättelse avges för bokslutet. Det är således logiskt att det föreskrivs om ikraftträdandet av de lagändringar som gäller revisionsanteckning och revisionsberättelse på samma sätt som det föreslås i bokföringslagen i fråga om kravet på digital form.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 juli 2027. Lagarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. På en sådan bokföringsskyldig som avses i 3 kap. 8 § 2 mom. i bokföringslagen och som inte är skyldig att välja revisor ska bokföringslagen dock tillämpas på räkenskapsperioder som börjar först den 1 juli 2028 eller därefter.

Eftersom bolagsrättsdirektivet innehåller bestämmelser som enligt förslaget ska genomföras genom lag föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i bokföringslagen (1336/1997) 7 kap. 24 §, sådan den lyder i lag 1249/2023,
ändras 3 kap. 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1304/2004, 1249/2023 och
569/2023, samt,
fogas till 3 kap. en ny 8, i stället för den 8 § som upphävts genom lag 1620/2015, och till 3
kap. nya 8 a–8 c § som följer:

3 kap.

Bokslut och verksamhetsberättelse

8 §

Upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse som fysiska handlingar eller i digital form

Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska upprättas som fysiska handlingar eller i digital form.

I denna lag avses med *digitalt rapporterade bokföringsskyldig* en bokföringsskyldig som är

- 1) registrerad som aktiebolag,
- 2) ett öppet bolag där alla bolagsmän är aktiebolag,
- 3) ett kommanditbolag där alla ansvariga bolagsmän är aktiebolag,
- 4) ett öppet bolag där alla bolagsmän är sådana bolag som avses i 1–3 och 5 punkten,
- 5) ett kommanditbolag där alla ansvariga bolagsmän är sådana bolag som avses i 1–4 punkten.

En digitalt rapporterad bokföringsskyldigs bokslut och verksamhetsberättelse ska upprättas i digital form. Bestämmelser om digital form för hållbarhetsrapporterande företags bokslut, koncernbokslut, hållbarhetsrapport och verksamhetsberättelse finns i 7 kap. Bestämmelser om lämnande av bokslutsuppgifter som gäller filialer till Patent- och registerstyrelsen i digital form finns i handelsregisterlagen (564/2023).

På kreditinstitut, försäkringsbolag och arbetspensionsbolag samt deras filialer tillämpas inte bestämmelserna om digitalt rapporterade bokföringsskyldiga.

8 a §

Den digitala formens innehåll

Digitala bokslut, verksamhetsberättelser och koncernbokslut ska upprättas i elektroniskt XHTML-format. Genom beslut av Patent- och registerstyrelsen bestäms vilka av uppgifterna som ska förses med digitala iXBRL-märkningar (*beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomi*).

Om inte något annat följer av någon annan lag eller av Europeiska unionens lagstiftning, kan Patent- och registerstyrelsens beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomi hänföra sig till en eller flera

- 1) typer av juridiska personer,

- 2) branscher,
- 3) delar av ett bokslut eller koncernbokslut,
- 4) delar av en verksamhetsberättelse.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan Patent- och registerstyrelsen genom sitt beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin bestämma att någon annan elektronisk form än XHTML-format ska användas, förutsatt att detta inte strider mot Europeiska unionens lagstiftning och inte kan bidra till att hindra att uppgifterna överförs till Europeiska unionens gemensamma system.

Patent- och registerstyrelsen ska, före utgången av juni året före respektive kalenderår som ska rapporteras, publicera sitt beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin för kalenderåret i fråga. Trots vad som föreskrivs ovan i detta moment kan Patent- och registerstyrelsen göra kompletteringar och preciseringar i sitt beslut, om de baserar sig på

- 1) en förpliktelse i någon annan lag,
- 2) verkställighet av Europeiska unionens lagstiftning,
- 3) genomförande av beskattningsförfarandet.

8 b §

Omvandlingstjänst

Ett litet företag eller mikroföretag som är en digitalt rapporterande bokföringsskyldig kan omvandla sitt bokslut till digital form med hjälp av den omvandlingstjänst som Patent- och registerstyrelsen förvaltar.

Bestämmelser om att ge in de digitala bokslut som skapats med hjälp av omvandlingstjänsten för registrering finns i 9 §.

Närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iakttas vid användning av omvandlingstjänsten utfärdas genom beslut av Patent- och registerstyrelsen.

8 c §

Noter till digitalt rapporterande bokföringsskyldigas bokslut och koncernbokslut

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska i noterna till en digitalt rapporterande bokföringsskyldigs bokslut och koncernbokslut antecknas

- 1) den dess europeiska unika identifieringskod som avses i punkt 9 i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1042 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller tekniska specifikationer och förfaranden för systemet för sammankoppling av register och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2244 (*EUID-kod*),
- 2) dess genomsnittliga antal anställda under räkenskapsperioden.

Om en digitalt rapporterande bokföringsskyldig, som är skyldig att upprätta koncernbokslut, själv hör som dotterföretag till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslutet omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i Finland eller någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska i noterna till den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om det yttersta moderföretaget:

- 1) firma,
- 2) den juridiska personens form,
- 3) EUID-kod,
- 4) den stat där moderföretaget är registrerat.

En digitalt rapporterande bokföringsskyldig ska i noterna till koncernbokslutet anteckna följande uppgifter om ett sådant dotterföretag i Finland eller någon annanstans inom Europeiska

ekonomiska samarbetsområdet som sammanställs med den digitalt rapporterade bokföringsskyldiges koncernbokslut:

- 1) firma,
- 2) hemort,
- 3) den juridiska personens form,
- 4) uppgift om den stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där dotterföretaget är registrerat,
- 5) registreringsnummer,
- 6) EUID-kod, om dotterföretaget är en juridisk person som avses i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt eller i bilaga IIB till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten.

Om en digitalt rapporterad bokföringsskyldig som är skyldig att upprätta koncernbokslut hör som dotterföretag till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslut omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska i noterna till den digitalt rapporterade bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om moderföretaget:

- 1) firma,
- 2) den stat där moderföretaget är registrerat,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om den digitalt rapporterade bokföringsskyldige har tillgång till dessa uppgifter.

Om en digitalt rapporterad bokföringsskyldig hör till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslut omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, men det yttersta moderföretaget inte självt upprättat koncernbokslutet, ska i noterna till den digitalt rapporterade bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om det företag registrerat i Finland eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med vars koncernbokslut den digitalt rapporterade bokföringsskyldiges bokslut sammanställs:

- 1) firma,
- 2) den juridiska personens form,
- 3) EUID-kod, om företaget är en juridisk person som avses i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt eller i bilaga IIB till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten,
- 4) den stat där företaget är registrerat.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska en digitalt rapporterad bokföringsskyldig i noterna till koncernbokslutet anteckna följande uppgifter om ett sådant dotterföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som sammanställs med den digitalt rapporterade bokföringsskyldiges koncernbokslut:

- 1) firma,
- 2) stadgeenlig hemort,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om den digitalt rapporterade bokföringsskyldige har tillgång till dessa uppgifter.

Patent- och registerstyrelsen ska sända de uppgifter som avses i denna paragraf i digital form till det system för sammankoppling av register som det föreskrivs om i artikel 22 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt. Uppgifterna ska basera sig på det bokslut som senast getts in för registrering till Patent- och registerstyrelsen.

Inlämnande av bokslut och verksamhetsberättelse för registrering

En digitalt rapporterande bokföringsskyldig ska ge in sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som upprättats i digital form för registrering till Patent- och registerstyrelsen.

En kopia av ett bokslut och en verksamhetsberättelse som upprättats som fysiska handlingar ska ges in för registrering, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett andelslag,
- 2) ett ömsesidigt försäkringsbolag,
- 3) en försäkringsförening,
- 4) en annan bokföringsskyldig som är större än ett småföretag.

Om den i 2 mom. 4 punkten avsedda bokföringsskyldige ska upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som föreskrivs för småföretag utifrån koncernbokslutet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. iakttas vid registreringen av i 7 kap. företags bokslut och verksamhetsberättelser vad som föreskrivs i det kapitlet.

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Angående tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Patent- och registerstyrelsen kan meddela ett beslut genom vilket det möjliggörs att också andra bokföringsskyldiga än digitalt rapporterande bokföringsskyldiga får upprätta och ge in sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse för registrering i digital form.

Patent- och registerstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om de förfaringsätt som ska iakttas när bokslut, verksamhetsberättelse och andra handlingar som ska ges in för registrering i digital form till Patent- och registerstyrelsen och om andra tekniska detaljer i anslutning till förfarandet vid registrering av dem.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. I fråga om sådana digitalt rapporterande bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer tillämpas lagen dock på räkenskapsperioder som börjar först den 1 juli 2028 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 11 § i handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen (564/2023) 11 § 3 mom. och
fogas till 11 § nya 5 och 6 mom. som följer:

11 §

Filialers anmälningskyldighet

Om den utländska näringsidkarens bokslutshandlingar inte har upprättats, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska unionens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, ska ett bokslut som gäller filialen och som har upprättats enligt bokföringslagen anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Om en utländsk näringsidkare i ett i 2 mom. avsett fall inte har en rättslig form som är jämförbar med ett aktiebolag, ska näringsidkarens bokslut som filialen har underrättat registermyndigheten om inte göras tillgängligt via systemet för sammankoppling, om inte en skyldighet till det följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Om en utländsk näringsidkare i ett i 3 mom. avsett fall har en rättslig form som är jämförbar med ett aktiebolag, tillämpas vid upprättande av de bokslutshandlingar som gäller filialen och vid anmälning av dem för registrering det som i 3 kap. 8, 8 a och 8 b § i bokföringslagen föreskrivs om digital form. I noterna till det bokslut som gäller filialen ska då anges filialens europeiska unika identifieringskod som avses i punkt 9 i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1042 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller tekniska specifikationer och förfaranden för systemet för sammankoppling av register och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2244, och det genomsnittliga antalet anställda i filialen under räkenskapsperioden. Utöver vad som föreskrivs ovan i detta moment ska det i noterna till det bokslut som gäller filialen anges följande uppgifter om den utländska näringsidkaren:

- 1) firma,
- 2) den stat där näringsidkaren är registrerad,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om filialen har tillgång till dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter.

3.

Lag

om ändring av revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i revisionslagen (1141/2015) 3 kap. 4 §, 5 § 1 mom. och 5 a § 6 mom.,
sådana de lyder, 3 kap. 4 § och 5 a § 6 mom. i lag 1250/2023 och 3 kap. 5 § 1 mom. i lag
622/2016, som följer:

3 kap.

Innehållet i revisionen och hållbarhetsgranskningen

4 §

Revisionsanteckning

När revisionen har slutförts ska revisorn antingen göra en anteckning om detta på bokslutet och i anteckningen hänvisa till revisionsberättelsen eller på något annat sätt i sin revisionsberättelse på ett tillförlitligt sätt specificera det bokslut för vilket revisionsberättelsen har avgetts. På ett i 3 kap. 8 a § i bokföringslagen avsett bokslut som upprättats i digital form ska revisionsanteckningen göras digitalt.

5 §

Revisionsberättelse

En revisor ska avge en daterad och undertecknad revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod. I revisionsberättelsen ska det bokslut som är föremål för berättelsen specificeras samt meddelas vilket bokslutsregelverk som har följts vid upprättande av bokslutet. I revisionsberättelsen ska det anges vilka revisionsstandarder som har följts vid revisionen. Dessutom ska revisorns verksamhetsställe uppges i revisionsberättelsen. I fråga om bokslut som upprättats i digital form ska revisionsberättelsen göras upp digitalt.

5 a §

Hållbarhetsgranskningsberättelse

Hållbarhetsgranskningsberättelsen ska upprättas digitalt. För en hållbarhetsrevisionssammanslutnings del ska den huvudansvariga hållbarhetsrevisorn underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen. Om det för granskningsuppdraget har valts flera hållbarhetsrevisorer eller hållbarhetsrevisionssammanslutningar, ska varje enskild revisor och varje revisor som skött uppdraget för en sammanslutnings del underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på revision för räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter.

Helsingfors den 21 maj 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Matias Marttinen

1.

Lag

om ändring av bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i bokföringslagen (1336/1997) 7 kap. 24 §, sådan den lyder i lag 1249/2023,
ändras 3 kap. 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1304/2004, 1249/2023 och
569/2023, samt,
fogas till 3 kap. en ny 8, i stället för den 8 § som upphävts genom lag 1620/2015, och till 3
kap. nya 8 a–8 c § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 kap.

Bokslut och verksamhetsberättelse

Bokslut och verksamhetsberättelse

8 §

*Upprättande av bokslut och
verksamhetsberättelse som fysiska
handlingar eller i digital form*

*Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska
upprättas som fysiska handlingar eller i
digital form.*

*I denna lag avses med digitalt
rapporterande bokföringsskyldig en
bokföringsskyldig som är*

1) registrerad som aktiebolag,

*2) ett öppet bolag där alla bolagsmän är
aktiebolag,*

*3) ett kommanditbolag där alla ansvariga
bolagsmän är aktiebolag,*

*4) ett öppet bolag där alla bolagsmän är
sådana bolag som avses i 1–3 och 5 punkten,*

*5) ett kommanditbolag där alla ansvariga
bolagsmän är sådana bolag som avses i 1–4
punkten.*

*En digitalt rapporterande
bokföringsskyldigs bokslut och
verksamhetsberättelse ska upprättas i digital
form. Bestämmelser om digital form för
hållbarhetsrapporterande företags bokslut,
koncernbokslut, hållbarhetsrapport och
verksamhetsberättelse finns i 7 kap.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om lämnande av bokslutsuppgifter som gäller filialer till Patent- och registerstyrelsen i digital form finns i handelsregisterlagen (564/2023).

På kreditinstitut, försäkringsbolag och arbetspensionsbolag samt deras filialer tillämpas inte bestämmelserna om digitalt rapportering bokföringsskyldiga.

8 a §

Den digitala formens innehåll

Digitala bokslut, verksamhetsberättelser och koncernbokslut ska upprättas i elektroniskt XHTML-format. Genom beslut av Patent- och registerstyrelsen bestäms vilka av uppgifterna som ska föras med digitala iXBRL-märkningar (beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin).

Om inte något annat följer av någon annan lag eller av Europeiska unionens lagstiftning, kan Patent- och registerstyrelsens beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin hänföra sig till en eller flera

- 1) typer av juridiska personer,*
- 2) branscher,*
- 3) delar av ett bokslut eller koncernbokslut,*
- 4) delar av en verksamhetsberättelse.*

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. kan Patent- och registerstyrelsen genom sitt beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin bestämma att någon annan elektronisk form än XHTML-format ska användas, förutsatt att detta inte strider mot Europeiska unionens lagstiftning och inte kan bidra till att hindra att uppgifterna överförs till Europeiska unionens gemensamma system.

Patent- och registerstyrelsen ska, före utgången av juni året före respektive kalenderår som ska rapporteras, publicera sitt beslut om boksluts- och verksamhetsberättelsetaxonomin för kalenderåret i fråga. Trots vad som föreskrivs ovan i detta moment kan Patent- och registerstyrelsen göra kompletteringar och preciseringar i sitt beslut, om de baserar sig på

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

- 1) en förpliktelse i någon annan lag,
- 2) verkställighet av Europeiska unionens lagstiftning,
- 3) genomförande av beskattningsförfarandet.

8 b §

Omvandlingstjänst

Ett litet företag eller mikroföretag som är en digitalt rapporterande bokföringsskyldig kan omvandla sitt bokslut till digital form med hjälp av den omvandlingstjänst som Patent- och registerstyrelsen förvaltar.

Bestämmelser om att ge in de digitala bokslut som skapats med hjälp av omvandlingstjänsten för registrering finns i 9 §.

Närmare föreskrifter om de förfaranden som ska iakttas vid användning av omvandlingstjänsten utfärdas genom beslut av Patent- och registerstyrelsen.

8 c §

Noter till digitalt rapporterande bokföringsskyldigas bokslut och koncernbokslut

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska i noterna till en digitalt rapporterande bokföringsskyldigs bokslut och koncernbokslut antecknas

- 1) den dess europeiska unika identifieringskod som avses i punkt 9 i bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1042 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller tekniska specifikationer och förfaranden för systemet för sammankoppling av register och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2244 (EUID-kod),
- 2) dess genomsnittliga antal anställda under räkenskapsperioden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Om en digitalt rapporterande bokföringsskyldig, som är skyldig att upprätta koncernbokslut, själv hör som dotterföretag till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslutet omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i Finland eller någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska i noterna till den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om det yttersta moderföretaget:

- 1) firma,
- 2) den juridiska personens form,
- 3) EUID-kod,
- 4) den stat där moderföretaget är registrerat.

En digitalt rapporterande bokföringsskyldig ska i noterna till koncernbokslutet anteckna följande uppgifter om ett sådant dotterföretag i Finland eller någon annanstans inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som sammanställs med den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges koncernbokslut:

- 1) firma,
- 2) hemort,
- 3) den juridiska personens form,
- 4) uppgift om den stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där dotterföretaget är registrerat,
- 5) registreringsnummer,
- 6) EUID-kod, om dotterföretaget är en juridisk person som avses i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt eller i bilaga IIB till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppgradera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten.

Om en digitalt rapporterande bokföringsskyldig som är skyldig att upprätta koncernbokslut hör som dotterföretag till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslutet omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska i noterna till den

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

digitalt rapporterande bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om moderföretaget:

- 1) firma,
- 2) den stat där moderföretaget är registrerat,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om den digitalt rapporterande bokföringsskyldige har tillgång till dessa uppgifter.

Om en digitalt rapporterande bokföringsskyldig hör till en koncern vars yttersta moderföretag som upprättat koncernbokslutet omfattas av tillämpningsområdet för lagstiftningen i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, men det yttersta moderföretaget inte självt upprättar koncernbokslutet, ska i noterna till den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges bokslut antecknas följande uppgifter om det företag registrerat i Finland eller i någon annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet med vars koncernbokslut den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges bokslut sammanställs:

- 1) firma,
- 2) den juridiska personens form,
- 3) EUID-kod, om företaget är en juridisk person som avses i bilaga II till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt eller i bilaga IIB till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2025/25 om ändring av direktiven 2009/102/EG och (EU) 2017/1132 vad gäller att ytterligare utvidga och uppdatera användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätten,
- 4) den stat där företaget är registrerat.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den ska en digitalt rapporterande bokföringsskyldig i noterna till koncernbokslutet anteckna följande uppgifter om ett sådant dotterföretag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som sammanställs med den digitalt rapporterande bokföringsskyldiges koncernbokslut:

- 1) firma,

Gällande lydelse

9 §

Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

En kopia av bokslutet och verksamhetsberättelsen skall *alltid* ges in för registrering till patent- och registerstyrelsen, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett aktiebolag,
- 2) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett aktiebolag som ansvarig bolagsman,
- 3) ett öppet bolag eller ett kommanditbolag som har ett bolag som avses i 2 punkten som ansvarig bolagsman,
- 4) ett andelslag,
- 5) ett ömsesidigt försäkringsbolag, eller
- 6) en försäkringsförening.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också på andra bokföringsskyldiga som är större än små företag. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. föreskrivs det i 7 kap. om registrering av sådana företags bokslut och verksamhetsberättelser som avses i det kapitlet.

Om den bokföringsskyldige skall upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som avses i 2 mom. utifrån koncernbokslutet.

Föreslagen lydelse

- 2) stadgeenlig hemort,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om den digitalt rapporterande bokföringsskyldige har tillgång till dessa uppgifter.

Patent- och registerstyrelsen ska sända de uppgifter som avses i denna paragraf i digital form till det system för sammankoppling av register som det föreskrivs om i artikel 22 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 om vissa aspekter av bolagsrätt. Uppgifterna ska basera sig på det bokslut som senast getts in för registrering till Patent- och registerstyrelsen.

9 §

Inlämnande av bokslut och verksamhetsberättelse för registrering

En digitalt rapporterande bokföringsskyldig ska ge in sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse som upprättats i digital form för registrering till Patent- och registerstyrelsen.

En kopia av ett bokslut och en verksamhetsberättelse som upprättats som fysiska handlingar ska ges in för registrering, om den bokföringsskyldige är

- 1) ett andelslag,
- 2) ett ömsesidigt försäkringsbolag,
- 3) en försäkringsförening,
- 4) en annan bokföringsskyldig som är större än ett småföretag.

Om den i 2 mom. 4 punkten avsedda bokföringsskyldige ska upprätta ett koncernbokslut, bestäms över- eller underskridandet av de gränser som föreskrivs för småföretag utifrån koncernbokslutet.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. iakttas vid registreringen av i 7 kap. företags bokslut och verksamhetsberättelser vad som föreskrivs i det kapitlet.

Gällande lydelse

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Angående tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Bestämmelser om patent- och registerstyrelsens rätt att utfärda närmare föreskrifter om de förfaringsätt som ska iakttas när bokslutshandlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form samt om andra tekniska detaljer i anslutning till förfarandet vid registrering av dem finns i handelsregisterlagen (564/2023).

7 kap.

Hållbarhetsrapport

24 §

Digital form för revisionsberättelsen och hållbarhetsgranskningsberättelsen

Revisionsberättelsen och den i 3 kap. 5 a § i revisionslagen avsedda hållbarhetsgranskningsberättelse för ett hållbarhetsrapporterande företag ska upprättas i digital form i enlighet med vad som anges genom beslut av Patent- och registerstyrelsen, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Föreslagen lydelse

Den bokföringsskyldige skall ge in bokslutet och verksamhetsberättelsen för registrering inom sex månader efter räkenskapsperiodens utgång. Angående tidsfristerna för aktiebolag och andelslag bestäms särskilt.

Patent- och registerstyrelsen kan meddela ett beslut genom vilket det möjliggörs att också andra bokföringsskyldiga än digitalt rapporterande bokföringsskyldiga får upprätta och ge in sitt bokslut och sin verksamhetsberättelse för registrering i digital form.

Patent- och registerstyrelsen får utfärda närmare föreskrifter om de förfaringsätt som ska iakttas när bokslut, verksamhetsberättelse och andra handlingar som ska ges in för registrering i digital form till Patent- och registerstyrelsen och om andra tekniska detaljer i anslutning till förfarandet vid registrering av dem.

7 kap.

Hållbarhetsrapport

(24 § upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter. I fråga om sådana digitalt rapporterande bokföringsskyldiga som inte är skyldiga att välja revisorer tillämpas lagen dock på räkenskapsperioder som börjar först den 1 juli 2028 eller därefter.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2.

Lag

om ändring av 11 § i handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen (564/2023) 11 § 3 mom. och
fogas till 11 § nya 5 och 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

11 §

Filialers anmälningsskyldighet

Filialers anmälningsskyldighet

Om den utländska näringsidkarens bokslutshandlingar inte har upprättats, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska unionens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, ska ett bokslut som gäller filialen och som har upprättats enligt bokföringslagen och reviderats enligt revisionslagen samt revisionsberättelsen anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Om den utländska näringsidkarens bokslutshandlingar inte har upprättats, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska unionens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, ska ett bokslut som gäller filialen och som har upprättats enligt bokföringslagen anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Om en utländsk näringsidkare i ett i 2 mom. avsett fall inte har en rättslig form som är jämförbar med ett aktiebolag, ska näringsidkarens bokslut som filialen har underrättat registermyndigheten om inte göras tillgängligt via systemet för sammankoppling, om inte en skyldighet till det följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Om en utländsk näringsidkare i ett i 3 mom. avsett fall har en rättslig form som är jämförbar med ett aktiebolag, tillämpas vid upprättande av de bokslutshandlingar som gäller filialen och vid anmälande av dem för registrering det som i 3 kap. 8, 8 a och 8 b § i bokföringslagen föreskrivs om digital form. I noterna till det bokslut som gäller filialen ska då anges filialens europeiska unika identifieringskod som avses i punkt 9 i bilagan till kommissionens genomförandeförordning

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(EU) 2021/1042 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller tekniska specifikationer och förfaranden för systemet för sammankoppling av register och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/2244, och det genomsnittliga antalet anställda i filialen under räkenskapsperioden. Utöver vad som föreskrivs ovan i detta moment ska det i noterna till det bokslut som gäller filialen anges följande uppgifter om den utländska näringsidkaren:

- 1) firma,
- 2) den stat där näringsidkaren är registrerad,
- 3) registreringsnummer och registrets namn, om filialen har tillgång till dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter.

3.

Lag

om ändring av revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i revisionslagen (1141/2015) 3 kap. 4 §, 5 § 1 mom. och 5 a § 6 mom., sådana de lyder, 3 kap. 4 § och 5 a § 6 mom. i lag 1250/2023 och 3 kap. 5 § 1 mom. i lag 622/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 kap.

Innehållet i revisionen och hållbarhetsgranskningen

Innehållet i revisionen och hållbarhetsgranskningen

4 §

4 §

Revisionsanteckning

Revisionsanteckning

När revisionen har slutförts ska revisorn antingen göra en anteckning om detta på bokslutet och i anteckningen hänvisa till revisionsberättelsen eller på något annat sätt i sin revisionsberättelse på ett tillförlitligt sätt specificera det bokslut för vilket revisionsberättelsen har avgetts.

När revisionen har slutförts ska revisorn antingen göra en anteckning om detta på bokslutet och i anteckningen hänvisa till revisionsberättelsen eller på något annat sätt i sin revisionsberättelse på ett tillförlitligt sätt specificera det bokslut för vilket revisionsberättelsen har avgetts. *På ett i 3 kap. 8 a § i bokföringslagen avsett bokslut som upprättats i digital form ska revisionsanteckningen göras digitalt.*

5 §

5 §

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

En revisor ska avge en daterad och undertecknad revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod. I revisionsberättelsen ska det bokslut som är föremål för berättelsen specificeras samt meddelas vilket bokslutsregelverk som har följts vid upprättande av bokslutet. I revisionsberättelsen ska det anges vilka revisionsstandarder som har följts vid revisionen. Dessutom ska revisorns

En revisor ska avge en daterad och undertecknad revisionsberättelse för varje räkenskapsperiod. I revisionsberättelsen ska det bokslut som är föremål för berättelsen specificeras samt meddelas vilket bokslutsregelverk som har följts vid upprättande av bokslutet. I revisionsberättelsen ska det anges vilka revisionsstandarder som har följts vid revisionen. Dessutom ska revisorns verksamhetsställe uppges i

Gällande lydelse

verksamhetsställe
revisionsberättelsen.

uppges

i revisionsberättelsen. *I fråga om bokslut som upprättats i digital form ska revisionsberättelsen göras upp digitalt.*

5 a §

Hållbarhetsgranskningsberättelse

För en hållbarhetsrevisionssammanslutnings del ska den huvudansvariga hållbarhetsrevisorn underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen. Om det för granskningsuppdraget har valts flera hållbarhetsrevisorer eller hållbarhetsrevisionssammanslutningar, ska varje enskild revisor och varje revisor som skött uppdraget för en sammanslutnings del underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen.

Föreslagen lydelse

5 a §

Hållbarhetsgranskningsberättelse

Hållbarhetsgranskningsberättelsen ska upprättas digitalt. För en hållbarhetsrevisionssammanslutnings del ska den huvudansvariga hållbarhetsrevisorn underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen. Om det för granskningsuppdraget har valts flera hållbarhetsrevisorer eller hållbarhetsrevisionssammanslutningar, ska varje enskild revisor och varje revisor som skött uppdraget för en sammanslutnings del underteckna hållbarhetsgranskningsberättelsen.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på revision för räkenskapsperioder som börjar den 1 juli 2027 eller därefter.*